

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty územní samosprávy - volby a volební chování obyvatel
obcí okresu Benešov**

Bc. Tomáš Stuchlík

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tomáš Stuchlík

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel obcí okresu Benešov

Název anglicky

Political Aspects of Local Government – Elections and Voting Behaviour of Inhabitants of Municipalities of Benešov Region

Cíle práce

Cílem práce je ověřit stávající interpretativní teorii Stanislava Balíka, která vysvětluje povahu výsledků ve volbách zastupitelstev obcí v České republice. Jeho práce je vztažena pouze k několika okresům ČR. Práce si v této souvislosti klade základní výzkumnou otázku, zda jsou závěry této teorie relevantní při interpretaci výsledků voleb zastupitelstev místních politických orgánů obcí jiného okresu.

Metodika

Práce je pojata jako případová studie. Objektem zájmu budou obce okresu Benešov a výsledky voleb jejich místních zastupitelstev. Základním datovým souborem, který poslouží jako analytický podklad při naplnění cíle práce, budou volební data Českého statistického úřadu. Částečně se práce opře také o studium dostupných dokumentů, zejména zápisů z jednání zastupitelstev, materiálů politických subjektů, apod.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

zastupitelstvo obce, volby, volební chování, výsledky voleb, okres Benešov, územní samospráva, politická strana

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav: Komunální politika, obce, aktéři a cíle místní politiky. Grada Publishing, a.s., Praha, 2009. ISBN: 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav.: Komunální volby v České republice v roce 2002. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2003, ISBN 80-210-3211-1.

BALÍK, Stanislav.: Okresy na severu. Komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006. 1.vydání. Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-174-1.

ČMEJREK, Jaroslav BUBENÍČEK, Václav ČOPÍK, Jan.: Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha, 2010, Grada, ISBN 978-80-247-3061-5.

HUDÁK, Jakub JÜPTNER, Petr SVOBODA, Jiří.: Komunální politické systémy. FF UK, Praha 2003, ISBN 80-7308-056-7.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Politické aspekty územní samosprávy – volby a volební chování obyvatel obcí okresu Benešov“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2015

Tomáš Stuchlík

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. Radku Kopřivovi, Ph. D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení mé práce. Také bych chtěl poděkovat své rodině a přítelkyni za podporu během celého studia.

Politické aspekty územní samosprávy - volby a volební chování obyvatel obcí okresu Benešov

Souhrn:

Diplomová práce je pojata jako případová studie, kde objektem zájmu jsou obce okresu Benešov a výsledky voleb do jejich místních zastupitelstev za období od roku 1994-2014. Hlavním cílem této práce bylo ověřit stávající interpretativní teorii Stanislava Balíka, která vysvětluje povahu výsledků ve volbách do zastupitelstev obcí v České republice. Základním datovým souborem, který posloužil, jako analytický podklad při naplnění cíle byla volební data Českého statistického úřadu. Prostřednictvím výsledků voleb za výše zmíněné období lze vysledovat v okrese Benešov charakteristické rysy tohoto okresu. Závěrečné kapitoly práce obsahují souhrn a poznatky za okres Benešov a dále srovnání s výsledky práce Stanislava Balíka. Ukazuje se, že publikace Okresy na Severu je koncept, který je využitelný pro popis a interpretaci vzešlou z komparace výsledků za okres Benešov s výsledky Balíkova zkoumání za okresy Šumperk a Jeseník. Práci lze pojmut jako dobrý nástroj, jak popsat přehledově komunální volby.

Political Aspects of Local Government - Elections and Voting Behaviour of Inhabitans of Municipalities of Benešov Region

Summary:

Diploma thesis is the case study. Objects of interest are municipality of the district Benesov and the results of the elections to the local councils for the period from 1994 to 2014. The main objective of this case study was to verify the existing interpretive theory of Stanislav Balik, which explains the character of results of municipal elections in the Czech Republic. The basic data files, which is used as an analytical basis for the fulfillment of the objectives of the election data of the Czech Statistical Office. Through the results of the election for the above period can be traced in Benešov district features of this district. The final chapters contain a summary and findings for District of Benešov and compared with the results of the work of Stanislav Balik. It turns out that the publication Okresy na Severu is a concept that

is useful for describing and interpreting born out of the comparison of results for District of Benešov results parcel exploring for districts Šumperk and Jeseník. This concept can be understood as a good tool to describe the review information municipal elections.

Klíčová slova: zastupitelstvo obce, volby, volební chování, výsledky voleb, okres Benešov, územní samospráva, politická strana

Keywords: the municipal council, elections, electoral behavior, election results, district of Benešov, local government, political party

Obsah

1. Úvod	10
2. Cíl práce a metodika	12
2.1. Cíl práce	12
2.2. Metodika práce	12
3. Teoretická východiska	13
3.1. Právní zakotvení územní samosprávy v ČR.....	13
3.1.1. Definice samosprávy obcí podle Ústavy ČR.....	13
3.1.2. Definice samosprávy obcí podle zákona č. 128/2000 Sb.....	14
3.1.2.1. Zastupitelstvo obce	14
3.1.2.2. Rada obce	17
3.1.2.3. Výbory.....	18
3.1.2.4. Komise.....	18
3.1.2.5. Starosta obce	19
3.1.2.6. Skladba a poslání obecního úřadu.....	19
4. Lokální demokracie	21
5. Typologie lokálních modelů demokracie.....	23
Praktická část	26
6. Charakteristika okresu Benešov	26
6.1. Obce a jejich obyvatelstvo okresu Benešov podle velikostních skupin obcí	28
7. Volební účast v komunálních volbách 1994-2014	29
7.1. Volební účast v komunálních volbách 1994-2014 podle velikosti obce v okrese Benešov	35
7.2. Vztah volební účasti a počtu kandidujících subjektů v okrese Benešov.....	36

7.3. Volební účast v jednotlivých obcích okresu Benešov ve volbách 2006-2012	38
7.4. Volební účast při volbách 2006-2012 v závislosti na velikosti obce v okrese Šumperk	41
7.5 Souhrn	42
7.6. Porovnání s výsledky Stanislava Balíka	43
8. Souhrnné výsledky komunálních voleb v okrese Benešov za období 1994-2014	44
8.1. Komunální volby 1994.....	45
8.2. Komunální volby 1998.....	48
8.3. Komunální volby 2002.....	50
8.4. Komunální volby 2006.....	52
8.5. Komunální volby 2010.....	54
8.6. Komunální volby 2014.....	57
8.7. Volební souhrny za období 1994-2014.....	60
8.8 Souhrn	66
8. 9 Porovnání s výsledky Stanislava Balíka	67
9. Závěr	68
10. Seznam použitých zdrojů	69
10.1. Seznam použité literatury.....	69
10.2. Seznam schémat.....	71
10.3. Seznam grafů	71
10.4. Seznam tabulek	72
11. Přílohy	74

1. Úvod

Cesta k demokratickému vývoji v naší republice byla započata před pětadvaceti lety po „sametové revoluci“. Neoddělitelnou součástí demokracie je možnost svobodných voleb. Občané mají možnost se svobodně rozhodnout mezi jednotlivými stranami a kandidáty, kteří jsou jim nejbližší v jejich politické orientaci.

Vývojem politického systému naší republiky dochází k mnoha procesům, a to také procesům decentralizačním, kdy je politická moc přibližována občanům na lokální úrovni. Na jejich základě dostaly obce možnost samostatně spravovat své záležitosti, a to díky přijetí systému územní samosprávy. Komunální politika se v této souvislosti stala přirozenou součástí každodenního života občanů českých municipalit. Ještě na konci minulého století stála nejnižší úroveň politiky na okraji zájmu politologů. To se však v prvním desetiletí 21. století začalo postupně měnit a komunální úroveň politického života se těší nemalé pozornosti

Specifickou oblastí zájmu politické vědy z hlediska komunální politiky je problematika volebního chování. Volební chování se liší, a to hlavně v kontextu velikosti obce a významu voleb. Občané obce vybírají svého kandidáta z rozdílných důvodů. Zatímco v menších a zčásti také ve středně velkých obcích dominuje komunálním volbám fenomén nezávislých kandidátů, s rostoucí velikostí se úměrně zvyšuje role politických stran. Nejzřetelněji se to projevuje v případě statutárních měst, kde politické strany dominují volebnímu klání a následně, díky svým volebním ziskům, i zastupitelstvům a městským radám. (6, s. 7-16).

I nadále zůstávají hlavními zájmy českých politologů především stranické a volební systémy, přesto řada z nich mapuje i českou komunální politiku. Jsou jimi zejména Stanislav Balík, Petr Jüptner, Pavel Šaradín, Jan Outlý, Jaroslav Čmejrek, Václav Bubeníček, Jan Čopík a další.

Komunální úroveň politiky je v českém prostředí chápána dvěma odlišnými způsoby. První, „holistický“ pohled, nahlíží na politiku shora a komunální úroveň politiky je vnímána jako nejnižší patro politiky jako celku. Logika fungování komunální úrovně politiky je částečně odvoditelná z logiky fungování vyšších úrovní politiky. Druhý pohled, pohled zdola, naopak tvrdí, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Obec je chápána jako politický prostor se svými místně charakteristickými vlastnostmi. Výrazem tohoto přístupu je metoda jednotlivých případových studií. (2, s. 5)

Tímto směrem se částečně vydá i předložená diplomová práce, která je inspirována publikací Okresy na Severu, jejímž autorem je Stanislav Balík, jehož práce je jedna z mála, která dokázala takto přehledově uchopit danou problematiku.

Okres Benešov je kvalitativně jiný než okres Šumperk a Jeseník, které byly zkoumány Stanislavem Balíkem, a otázka tedy je, zda se dá vyjít z výsledků Stanislava Balíka, a jestli tato práce přinese stejné nebo podobné výsledky.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem práce je ověřit stávající interpretativní teorii Stanislava Balíka, která vysvětluje povahu výsledků ve volbách zastupitelstev obcí v České republice. Jeho práce je vztažena pouze k několika okresům ČR. Práce si v této souvislosti klade základní výzkumnou otázku, zda jsou závěry této teorie relevantní při interpretaci výsledků voleb zastupitelstev místních politických orgánů obcí jiného okresu.

2.2. Metodika práce

Práce je pojata jako případová studie. Objektem zájmu budou obce okresu Benešov a výsledky voleb jejich místních zastupitelstev. Základním datovým souborem, který poslouží jako analytický podklad při naplnění cíle práce, budou volební data Českého statistického úřadu. Částečně se práce opře také o studium dostupných dokumentů, zejména zápisů z jednání zastupitelstev, materiálů politických subjektů, apod.

3. Teoretická východiska

3.1. Právní zakotvení územní samosprávy v ČR

3.1.1. Definice samosprávy obcí podle Ústavy ČR

Právní rámec stanovuje Ústava ČR - ústavní zákon č. 1/1993 Sb. a zákon č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních lidských práv a svobod.

V Ústavě České republiky je územní samospráva specifikována v Hlavě sedmé.

Obec a její správa je formulována v člancích 99 až 105 takto:

Obec je základní samosprávný celek, který vždy spadá pod vyšší územně samosprávný celek. Je územním společenstvím občanů, kteří mají právo na samosprávu. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem, má vlastní majetek a hospodaří podle svého vlastního rozpočtu.

Členové zastupitelstva jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období zastupitelstva je na období čtyř let a zákon stanoví, za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období. Působnost zastupitelstva může být stanovena pouze zákonem. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, v případě že nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku. Zastupitelstva v mezích své působnosti mohou vydávat obecně závazné vyhlášky. Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen v případě, stanoví-li to zákon. Do činnosti obce může zasahovat stát, ale pouze v případě, požaduje-li to ochrana zákona, a pouze způsobem stanoveným zákonem.

(11, Hlava VII).

3.1.2. Definice samosprávy obcí podle zákona č. 128/2000 Sb.

Úkolem obecní samosprávy je provádění vlastní samosprávné moci. Obec řídí jen sama sebe při provádění své samosprávy. Nebylo by reálné, aby veškeré úkoly a záležitosti činila samospráva obce sama. Z tohoto důvodu si zřizuje příslušně samosprávné orgány. Úkoly a povinnosti obce vykonávají orgány obce, a to jak v samostatné působnosti, tak v přenesené působnosti. K orgánům obce se řadí obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce. Podrobná zákonná úprava o samosprávě obcí je definována zákonem č. 128/2000.Sb. o obcích, který podrobněji stanovuje postavení a správu územního samosprávného celku - obce. V dalších bodech budou blíže specifikovány orgány obce, tak jak je definuje zákon.

(12, Hlava IV).

3.1.2.1. Zastupitelstvo obce

Ve spravování záležitostí obce připadají v dnešní době nejvyšší pravomoci zastupitelstvu obce. Na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva jsou voleni členové zastupitelstva do čtyřletého funkčního období. Občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, může být zvolen do zastupitelstva obce. Stávající zastupitelstvo musí určit počet členů nového zastupitelstva nejpozději 85 dní před volbami. Počet zastupitelů je závazný pro celé volební období. Aby se předešlo patovým situacím, během rozhodování je většinou počet členů zastupitelstva liché číslo. Dohodnutý počet je poté výchozí číslem pro určení počtu jednotlivých kandidátních listin. Je logické, že počet kandidátů nesmí toto číslo překračovat. Zákon určuje počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel a velikosti obvodu. Kandidát do zastupitelstva získává mandát zvolením. Starosta není volen lidmi voliči, ale až z řad zastupitelů. Zastupitelstvo má pravomoci poměrně velké dle zákona, ale v určitých záležitostech (jako třeba majetko - právních) je toto nutné svěřit radě obce. Co se týká samostatné působnosti obce, kterou dle zákona má rada svěřenou, zastupitelstvo obce má právo si vyhradit rozhodnutí ke kterékoli otázce rozhodování rady popřípadě i otázce, kterou zákon neupravuje.

Dojde-li k situaci, že zákonná úprava není dostatečně jasně zformulována a nastane-li spor, je žádoucí rozřešit jej ku prospěchu zastupitelstva jako nejvyššího orgánu obce.

Aby bylo usnesení zastupitelstva obce platné, je k tomu potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Zastupitelstvo není povinno se scházet pravidelně,

avšak minimálně jedenkrát za tři měsíce. Zastupitelstvo je usnesení schopné pouze v případě nadpoloviční účasti všech jeho členů. Na rozdíl od zasedání rady jsou zasedání zastupitelstva přístupná veřejnosti a občané jsou oprávněni se k probíraným věcem vyjadřovat. V případě zasedání zastupitelstva musí být předem zveřejněno místo, datum a program navržený k projednání a odsouhlasení zastupitelstvem.

Zastupitel je oprávněn předkládat návrhy k projednání zastupitelstvu, radě, výborům i komisím. Dále může klást podněty, připomínky či dotazy na skoro většinu osob, které jsou s obcí provázány, myšleno tím i například vedoucího příspěvkových organizací jako jsou divadla či muzea. Zastupiteli musí být odpovězeno písemně do 30 dnů.

Nakládání s majetkem

Co se týká hospodaření obce s jejím majetkem. V případě, že má obec zájem prodat, darovat, pronajmout či vypůjčit svůj nemovitý majetek, musí být tento záměr uveřejněn na úřední desce (i elektronické) a to nejméně 15 dní. Kdyby nedošlo ke zveřejnění, lze smlouvy a úkony napadat jako neplatné. Dalším důvodem pro napadení platnosti smlouvy je rozhodnutí nesprávným orgánem. Zastupitelstvo má určité pravomoci, které jsou výlučně určeny jemu. Jedná se o poskytování darů nad 20 000 Kč a dotací nad 50 000 Kč, nabytí a převod nemovitostí. Oproti tomu uzavírání nájemních smluv je výlučnou pravomocí rady.

Na fungování místní správy a samosprávy mají nejsilnější vliv členové rady, poté jednotliví exekutivci a nakonec řadoví zastupitelé.

Procento nestraníků mezi zastupiteli je v České republice vysoké.

(12, Hlava IV).

Popis způsobu volby zastupitelů obcí v České republice

Počet zastupitelů v obci, městě či městské části se odvíjí od počtu obyvatel. Nejmenší počet zastupitelů je pět. Například naše hlavní město má nyní 65 zastupitelů. V případě voleb do zastupitelstva obcí tento volební systém vychází z poměrné volby stran a hnutí. Na základě souhrnného počtu hlasů, co získá strana od voličů, se stanoví počet mandátů (hlasů) v zastupitelstvu pro danou stranu. Všichni kandidáti z jedné strany získají po jednom hlasu, když volič označí volební stranu v rámečku u jejího názvu. Tzv. preferenční hlas získá kandidát v případě, že jej volič zaškrtně v rámečku před jeho jménem. Kandidát získává jeden hlas a strana obdrží takové množství hlasů, jaký počet kandidátů byl označen. Zbýlý počet hlasů do souhrnného počtu získá volební strana, jenž opět volič zakroužkoval v rámečku před jejím názvem. Pro to, aby strana měla své kandidáty v zastupitelstvu, tak je nutné obdržet alespoň 5% platných hlasů z celku. Je možné, že kandidát, který obdržel nejvyšší počet hlasů, ze všech kandidátů se nedostane do zastupitelstva, protože jeho strana nezískala potřebných 5 % hlasů. Platí zde přímo úměra, že čím větší počet hlasů strana získá, tím víc mandátů v zastupitelstvu obdrží. Kandidující strany jsou všechny na jednom hlasovacím lístku, když se volí nové zastupitelstvo. Všichni voliči mají právě takové množství hlasů, jaký počet členů zastupitelstva je volen.

(13, § 34).

3.1.2.2. Rada obce

V případě, že je rada zřízena, má v samostatné působnosti výkonnou funkci. Rada je zodpovědná zastupitelstvu. Je propojovacím nástrojem mezi zastupiteli a obecním úřadem. Stará se o vnitřní strukturu obecního úřadu a má na starosti úřednický aparát.

Počet členů rady je dle zákona o obcích 5-11. Počet členů je lichý. Rada je volena zastupitelstvem. Členové jsou starosta, místostarosta a radní. V případě, že má zastupitelstvo méně než 15 členů, rada obce není volena a její funkci zastává starosta.

Rada je oprávněna zajišťovat hospodaření obce, odsouhlasení rozpočtu a ustanovení komisí a odborů obecního úřadu. V poli přenesené působnosti je rada obce oprávněna rozhodovat za předpokladu, že je to určeno zákonem. Radu obce utváří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva.

Zasedání rady nejsou veřejné, konají se dle potřeby a rada může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat i dalšího člena zastupitelstva nebo jiné osoby. Shromáždění je usnášenischopné, zúčastní-li se jej nadpoloviční většina všech členů. K přijetí určitého rozhodnutí musí být souhlas nadpoloviční většiny všech členů, neznamená to tedy jen těch přítomných.

I tak je tady možnost, že občané se mohou vložit do jednání rady. Mohou žádat projednání určitých záležitostí, které jsou v samostatné působnosti rady. V případě, že je žádost podepsána alespoň 0,5% občanů dané obce, musí být nejpozději do 60 dnů toto projednáno na zasedání obce.

O konání a průběhu schůze je třeba vést zápis. V něm je vždy uveden počet přítomných členů rady, schválený program schůze rady, informace o průběhu schůze, jak dopadla hlasování a usnesení, co byla přijata. Zápis podepisuje starosta. Informace o zápise je potřeba zařídit do sedmi dnů od konce schůze rady. Členové zastupitelstva mají právo k nahlédnutí. Tento zápis musí být uložen na obecním úřadě.

Občané nemají přístup k zasedání rady, ale jsou oprávněni nejen k nahlédnutí do usnesení rady, ale i pořízení si z nich výpisů.

Rada připravuje návrhy pro zasedání zastupitelstva obce a zákonem je jí vyhrazeno například zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydávat nařízení obce, stanovit

rozdělení pravomocí v obecním úřadu, rozhodovat o počtu zaměstnanců obecního úřadu, kontrolovat úkoly plněné obecním úřadem, ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce, rozhodovat o uzavírání nájemních smluv, stanovit pravidla pro záležitosti petic nebo schvalovat účetní závěrku obce a organizační řád obecního úřadu.

(12, Hlava IV).

3.1.2.3. Výbory

Výbory jsou zřizovány zastupitelstvem. Výbory jsou povinny plnit úkoly a povinnosti, kterými je zastupitelstvo pověřilo. Výbory jsou zastupitelstvu odpovědné. Své návrhy a stanoviska předkládají zastupitelstvu.

V čele výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce. Má lichý počet členů.

Zastupitelstvo má možnost určit, kolik výborů ustanoví. Musí zřídit minimálně 2 a to výbor finanční a kontrolní a v určitých splněních zákonem stanovených podmínek i výbor pro národnostní menšiny.

(12, Hlava V).

3.1.2.4. Komise

Komise jsou orgány rady obce. Mohou být iniciativní či poradní. Rada stanoví jejich počet, druh, působnost a kolik bude členů. Předsedu komise i její členy může rada odvolat. K usnesení se komise je potřeba většiny hlasů všech jejích členů. V čele komise nemusí být zastupitel.

Podle zákona č. 128/2000 sb. Může být komisi svěřen výkon přenesené působnosti jakožto výkonnému orgánu. Komisím může podat náměty k projednání každý z členů zastupitelstva.

Pouze rada obce obdrží postoje a náměty od komisí. Státní ani jiné orgány nemohou zasahovat do vnitřních záležitostí obce, do kterých patří i činnosti výborů a komisí z oblasti samostatné působnosti obce.

(12, Hlava V).

3.1.2.5. Starosta obce

Starosta obec reprezentuje. Starosta a místostarosta je vybrán z řad zastupitelstva. Volí je zastupitelé a jsou zastupitelstvu za výkon funkce odpovědni. Musí být občani České republiky.

Existují určité úkony či jednání starosty, pro které potřebuje schválení zastupitelstva či rady. Pokud by tyto úkony zastupitelstvo či rada neschválila, nebudou mít platnost. Mezi další úkoly starosty patří odpovědnost za přezkoumání hospodaření obce a to každoročně, provádění personální politiky. Informuje veřejnost v dané obci. Starosta svolává zastupitelstvo a řídí schůze. To samé platí i pro radu. Z těchto zasedání se dělají zápisy a starosta je podepisuje.

(12, Hlava IV).

Ve větších obcích nebo městech má starosta hlavně reprezentativní úlohu. V obcích, kde zastupitelstvo má méně než 15 členů se rada nevolí. Pravomoci rady přejímá starosta, ale některé věci zabezpečuje zastupitelstvo, kterému v takovém případě svěřuje zákon.

(6, str. 43).

3.1.2.6. Skladba a poslání obecního úřadu

Obecní úřad provádí úkoly a povinnosti ve dvou oblastech- samostatné a přenesené. Zastupitelstvo obce nebo rada zadává obecnímu úřadu úkoly v rámci samostatné působnosti úřadu.

Obecní úřad dále realizuje výkon státní správy v oblasti přenesené působnosti. Některé úkoly náleží do kompetencí zastupitelstva obce, rady obce či zvláštních orgánů obce, popřípadě komisí.

Obecní úřad podává informace občanům dle zákona o svobodném přístupu k informacím, organizačně a administrativně zajišťuje fungování obecních orgánů. V čele obec. úřadu je starosta. Dále je obec. úřad složen z místostarosty, tajemníka obec. úřadu, je-li tato funkce ustanovena a další zaměstnanci úřadu. K dílčím činnostem v rámci struktury obec. úřadu může obec. rada vytvořit odbory.

Tajemník obecního úřadu je povinen plnit úkoly úřadu v samostatné působnosti i v přenesené působnosti na základě pokynů starosty, které vycházejí z usnesení zastupitelstva, rady obce a další úkoly dle jeho pracovní náplně. Řídí a dohlíží nad činnostmi zaměstnanců obecního úřadu, organizačních složek obce, uveřejňuje spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu. Je povinen se účastnit zasedání zastupitelstva obce a rady obce, kde má poradní hlas. Výkon funkcí v politických stranách a v politických hnutích je tajemníkovi zakázán.

Většina obcí v ČR vykonává správu pouze v základním stupni s minimálním správním aparátem. Zaměstnanci mají kumulované pracovní náplně a jsou také hojně využíváni externí odborníci. Takové obce mají jen správní odbor. Obce, které mají více než 2000 obyvatel, mají zpravidla stavební úřad. Obecní úřady obcí od 5000 obyvatel jsou zároveň i pověřeny obecními úřady.

Mají většinou tyto samostatné odbory: organizační, vnitřních věcí, finanční, sociální, výstavby, komunálního hospodářství, který zahrnuje i živnostenský úřad.

Největší města mají navíc odbor vnějších vztahů, případně zahraničních styků. Ve velkých městech jsou odbory členěny do jednotlivých oddělení.

(12, Hlava IV).

4. Lokální demokracie

Cílem této subkapitoly není se podrobně zabývat teorií volební účasti. Pro snadnější porozumění, proč se prozkoumávají některé aspekty volební (ne)účasti a jaké se nabízí hodnocení, je zahrnuta v hrubých rysech diskuse, která je k tomuto jevu rozvíjena v politologické literatuře. Jedním z důležitých signálů, jež volební akty vysílají, je míra participace. Tu nepovažujeme za synonymní k termínu volební účast (**10, str. 1**) Participace je výše nadřazený termín k volební účasti a obsahuje minimálně dvě možné varianty: volební účast a kandidatura. Volební účast udává průměrnou intenzitu účasti obyvatel ve volbách, která je vyjadřována procentuálním podílem voličů, kteří si převzali úřední obálku k předání svého hlasu (platného i neplatného, ve vztahu k veškerým občanům, kteří disponují volebním právem. (**5, str. 305**). V různých zemích a typech voleb se mění výše volební účasti, tuto proměnlivost volební účasti způsobuje celá řada faktorů- geopolitické, kulturní či socioekonomické. Níže jsou uvedeny faktory, které mohou spoluovlivňovat výši volební účasti: právní podmínky (administrativní povinnosti občanů nutné k vyřízení a získání možnosti volit), typ volebního systému (většinové volební systémy účast spíše snižují, proporční systémy spíše zvyšují), politický systém (unikameralismus zvyšuje volební účast, bikameralismus spíše snižuje), typ stranického systému (bipartismus zvyšuje, multipartismus snižuje), četnost voleb (čím čtenější, tím je účast nižší), sociálně demografické faktory (častěji volí ženy, osoby ve věku 35-55 let, vzdělanější voliči).

(**5, str. 306-307**).

Výše volební účasti může být závislá na tom, jak jsou jednotlivé strany silné a které strany jsou silnější, protože ve stabilizovaných zemích levicové strany dokáží lépe mobilizovat své voliče a příznivce než jejich ideoví protivníci. Obvykle tedy bývá, kde je spíše silnější levice, tam volební účast bývá vyšší. (**4, str. 65**).

V politologické literatuře jsou často označovány volby prvního a druhého řádu (**7, str. 26**). Do voleb takzvaně druhého řádu bývají řazeny volby do horní komory parlamentu, do regionálních zastupitelských sborů či do nadnárodních těles a volební účast je zpravidla výrazně nižší než do voleb prvního řádu, kam jsou řazeny volby do dolní komory parlamentu či prezidentské volby. V publicistických, ale i odborných člancích se často zmiňuje, že pokles volební účasti má za následek snižující se kvalita demokracie, klesající důvěra občanů

v zastupitelské instituce apod. Na klesající volební účast lze nahlížet dvěma způsoby. První způsob můžeme interpretovat jako vzrůstající apatii voličů a může to být velký vykřičník pro politickou elitu. Apatie může za určitých možností spolu zapříčinit či rozvinout růst podhoubí pro nástup populistických politických vůdců a směrů, které mohou destabilizovat samotnou demokracii. **(9, str. 284-286).**

Druhým způsobem, jak se dá objasnit volební neúčast je „odmytizování politiky“. V tomto nahlížení se volební neúčast chápe jako normální a přirozený jev, kdy občané již neprožívají volby jako osudový čin, kdy volí mezi dobrem a zlem, jako volbu, která rozhoduje o jejich životě. Volební účast z tohoto důvodu nevnímají jako nezbytnou. Rozhodnutí nevolit vychází ze souhlasu z dosavadního vývoje, kdy volič nepovažuje za nutné se vyjadřovat nebo rezignací, kdy svojí účastí stejně nic neovlivní a nezmění. Důležité je zmínit, že tato rezignace vychází z přesvědčení voliče, že se neděje nic strašného či zásadního. V prvním zmíněném případě je neúčast ukazatelem funkčnosti systému a lidé tráví čas jinými věcmi než politikou. Z výzkumů v zemích střední a východní Evropy se prokázalo, že v postkomunistických zemích klesá volební účast tam, kde jsou občané s demokratickým režimem relativně spokojeni. Data prokazují, že v polovině devadesátých let byla volební účast v Polsku jedna z nejnižších, přesto byli jednou z nejspokojenějších společností. **(7, str. 58).**

Dle některých průzkumů může být dokonce vysoká volební účast provázána napětím či krizí demokratického politického systému, kdy se občané mobilizují k politickému jednání. Vysoká volební účast prý může až ohrozit demokracii, protože voleb se většinou neúčastní nejméně vzdělaná část obyvatelstva, která však často zastává autoritářské hodnotové tendence. **(8, str. 12-13)**

Oproti tomu však stojí názory, které poukazuje na příklad vysoké míry účasti ve skandinávských zemích ve vztahu k tamní kvalitě demokracie.

Není snadné interpretovat nárůst či snížení volební účasti v komunálních volbách v jednotlivých obcích. S velkou dávkou opatrnosti snad lze schválit platnost výše uvedeného tvrzení o nechápání volebního aktu jako volbu mezi dobrem a zlem či osudovou volbou. Volební účast nízká nebo vysoká jako taková neznamena apriori pro demokratický režim varovné či příznivé znamení. **(3, str. 43-44).**

5. Typologie lokálních modelů demokracie

Pro definici venkovského prostředí z pohledu lokální demokracie lze s úspěchem využít kandidátní listiny. Uspořádání těchto kandidátních listin je předem určeno ustálenými *vzorci chování* v daném lokálním prostředí a pro malé obce patří tato činnost za základní v předvolebním období. Domníváme se, že použití kandidátních listin, jako znak volební strategie, je do té míry mimořádné, že jej můžeme využít jako vhodné rozdělení *malých a větších obcí*. Mělo by tedy být přihlédnuto i k dalším měřítkům jako je účast občanů na lokálním politickém životě, počet členů zastupitelstva atd. Boj o hlasy voličů v komunálním prostředí lze charakterizovat také tzv. *úrovní rivality*, kterou však nemůžeme vymezit jen *formátem stranického systému, ale je zapotřebí brát v úvahu i jiné činitele jako například místní tradice a kultury*. Podle stupně rivality rozdělujeme rivalitu na kooperativní a nekooperativní. Naopak místní systém stran rozdělujeme na pluralitní a nepluralitní. Přičemž pluralitní model ještě dělíme podle míry plurality na semipluralitní a pluralitní. Jelikož je ale stranický systém na komunální úrovni těžko definovatelný, je pro tento přístup plurality důležitý *počet kandidátů na kandidátních listinách všech volebních stran a ne jenom počet kandidujících stran*. Neznamená to však, že za pluralitní systém považujeme pouze systém, ve kterém se nachází více než jediná strana. Je to i takový systém, ve kterém se nachází pouze jediná strana. Tato skutečnost je naopak nepřijatelná v obecné *teorii stranických systémů*. O pluralitním systému můžeme tedy podle zmíněných pravidel hovořit v případě, *kdy počet kandidátů převyší počet rozdělovaných zastupitelských křesel*.

Spojením zmíněných podmínek nám vznikne *typologie lokálních modelů demokracie*, kterou dělíme na čtyři části:

- *Nepluralitní systém + nekooperativní model*
- *Nepluralitní systém + kooperativní model*
- *Pluralitní systém + kooperativní model*
- *Pluralitní systém + nekooperativní model*

Schéma 5.1 Typologie lokálních modelů demokracie

A neparticipativní model		B apoliticko-demarchistický model	
D Kompetitivní model	Semi-pluralitní (D1)	Semi-pluralitní (C1)	C Konsenzuální model
	pluralitní (D2)	pluralitní (C2)	

Zdroj: 2 (str. 157)

4.1.1. Model A: Neparticipativní model

V této skupině nalezneme obce, pro které je charakteristický velký nezájem o účast na lokální politice. Tento nezájem však ovlivňuje obce natolik, až je ohrožena *vlastní autonomie*.

V takovýchto obcích se často setkáváme s obavou převzít odpovědnost za chod obce, neboť bývalé zastupitelstvo udělalo vysoké dluhy a proto si nikdo nechce vzít na svědomí další neúspěch.

Ukazatelem takto špatně vedeného lokálního systému je nutnost opakování nebo konání *dodatečných voleb*, jejichž důvodem je nedostatečná účast, což je minimální počet pěti kandidátů. Řešením v takovém případě přichází většinou ze strany nově přistěhovalých.

4.1.2. Model B: Apoliticko-demarchistický model

V této kategorii nalezneme obce, ve kterých se uchází o kandidaturu pouze jeden politický uchazeč. Dochází k situaci, kdy již předem víme, jak volby dopadnou, neboť *počet kandidátů uvedený na jediné kandidátní listině nepřesahuje počet volených zastupitelů*.

Tento model je charakteristický pro nové obce. Je potřeba ale podotknout, že se jedná spíše o teoretický vzor.

4.1.3. Model C: Konsenzuální model

Stejně tak jako v modelu B i zde je nejdůležitější zaplnit zastupitelská křesla. Model C můžeme považovat za vyspělejší, ale podobný model jako byl model B.

S konsenzuálním modelem se setkáváme nejčastěji v menších obcích, kde se projevuje zvláště vyšší volební účastí.

4.1.4. Model D: Kompetitivní model

Kompetitivní model již nemůžeme spojovat s posledními dvěma jmenovanými skupinami, neboť se liší *vyšší úrovní rivalry* a mění se také záměr voleb, ve kterých již není problém nedostatek kandidátů pro vytvoření zastupitelstva. Naopak se zde setkáváme s nutností většího množství politických subjektů, které se neobjevují pouze na lokální úrovni, ale také na území celé České republiky.

(6, str. 155-162).

Praktická část

6. Charakteristika okresu Benešov

Okres Benešov se rozprostírá v jižní části Středočeského kraje. Sousedí s několika okresy, mezi něž patří Kutná Hora a Havlíčkův Brod, Pelhřimov a Tábor, Příbram, Praha-západ a Praha-východ. Hraničí na západě s okresem Příbram, na severu s okresy Praha-západ a Praha-východ, na východě s okresem Kutná Hora a Havlíčkův Brod (kraj Vysočina), na jihu poté s okresy Pelhřimov (kraj Vysočina) a Tábor (kraj Jihočeský).

Svou výměrou dosahuje rozlohu 1 475 km², což je necelých 14% z celkové výměry Středočeského kraje a je druhým nejrozlehlejším okresem v kraji. Zemědělská půda představuje 61,5 %, lesy 28 % z plochy okresu. Množstvím obyvatel 96 tisíc (7,4 % obyvatel kraje) je ale okres Benešov málo zalidněn a patří k nejméně osídlenému okresu v kraji.

(14)

Ke třem správním obvodům obcí s rozšířenou působností se v okrese Benešov po reformě veřejné správy z 1. ledna 2003 řadí Benešov, Vlašim a Votice. Tyto tři města a dále Sázava a Týnec nad Sázavou patří také mezi pět správních obvodů obcí, které zastávají pověřený obecní úřad.

Nyní patří do okresu Benešov 114 obcí, z tohoto počtu je 9 měst s vlastním statutem (Benešov – 16,5 tis. obyvatel, Vlašim, Pyšely, Votice, Sázava, Týnec nad Sázavou, Bystřice, Neveklov, Trhový Štěpánov) a dalších 11 obcí bylo ustanoveno městysem.

Značná část povrchu je tvořena Středočeskou pahorkatinou v povodí dolní Sázavy a střední Vltavy. Okres není jednotvárný, je lesnatý a má mnoho rybníků. V rozmezí od 200-700 metrů je nadmořská výška okresu. Okres je hornatý, což dokazuje postupující hřeben se Sedleckou kotlinou a Českou Sibiří. Vrch Mezivrata s výškou 713 m. n. m. je nejvyšším místem v okrese.

Tok Vltavy na severozápadě, který končí u Slapské přehrady, vytváří úsek přirozených hranic. Slapská přehrada na Vltavě a švihovská nádrž na Želivce částečně přeměnila povahu zmíněných vodních toků. Nádrž Slapy není jen zásobníkem či rezervoárem

užitkové vody. Další funkci, kterou plní je funkce rekreační. Ve středních Čechách patří mezi významné rekreační střediska. Švihovská nádrž funguje jako zásobárna pitné vody.

V minulosti měl okres čistě zemědělskou povahu. V současnosti je podstatným odvětvím průmysl (strojírenství, potravinářství) a stavebnictví. Na konci roku 2013 v rámci okresu Benešov bylo zaregistrováno 24 344 subjektů, což bylo 7,7% z celého kraje. Dle převládajících aktivit utváří zemědělství a lesnictví 7 %, průmysl téměř 13%, stavebnictví více než 14%, velkoobchod a maloobchod (vč. údržby a oprav motorových vozidel) 19,4 %.

(14)

V rámci okresu Benešov ke konci roku 2013 bylo evidovaných 3 658 uchazečů o zaměstnání, to bylo 6% uchazečů z celého kraje. V okrese Benešov byla v rámci Středočeského kraje nezaměstnanost čtvrtá nejnižší. Podíl osob, které byly nezaměstnány činil 5,65%. Za tento relativně pozitivní stav se vděčí velmi dobrou dopravní dostupností do Hlavního města Prahy a také růstu průmyslových zón. Okresem prostupují dva velice důležité silniční tah – dálnice D 1 a z ní zabočující komunikace I. Třídy I/3 směřující do jižních Čech a Rakouska. Jihozápadním úsekem okresu se táhne ještě silnice I/18. Nejdůležitější železniční trasou na území na okrese Benešov je trať 220 vedoucí z Prahy do Českých Budějovic, jež je součástí IV. tranzitního koridoru.

Benešovsko patří mezi nejvíce zachovalé území z hlediska přírodovědného. Jsou zde různé možnosti k rekreaci, turistice i pro návštěvu kulturních památek jako třeba hradů a zámků. CHKO Blaník, která má rozlohu 40 km², se nalézá v jižní části Benešovska. Cílem je ochraňovat typ letité kulturní zemědělské krajiny. V souladné krajině vévodí vrchy Velký a Malý Blaník. CHKO má hojné množství historických a archeologických pamětihodností. Nejrozlehlejší rybník na okrese – Podhrázský je vyhlášený jako přírodní rezervace. V blízkosti rybníka si staví hnízda několikero druhů ptáků a také u něj odpočívají tažní ptáci. Ve Studeném je národní přírodní rezervace, která se pyšní zachovalými porosty pralesovitého charakteru.

K významným kulturním památkám patří nádherný zámek Konopiště, jehož součástí je park v anglickém stylu. Je to jeden z nejvíce navštívených zámků každoročně. V okrese se dále nalézá gotický hrad Český Šternberk, zámek Jemniště, čtvrtý nejstarší klášter v Čechách – Sázavský nebo hrad v Týnci nad Sázavou vystavěný v románském stylu.

(14)

6.1. Obce a jejich obyvatelstvo okresu Benešov podle velikostních skupin obcí

Z tabulky níže je zřejmé, že největší počet obcí zahrnuje kategorie do pěti set obyvatel (více jak tři pětiny), druhou nejpočetnější je hned následující kategorie – do tisíce obyvatel (takřka pětina). Nejvíce obyvatel žije ve městech větších než 5 000 obyvatel.

Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002 byly ustanoveny na území České republiky správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (POU) a správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP). V okrese Benešov je pět správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem – Benešov, Sázava, Týnec nad Sázavou, Vlašim, Votice a tři správní obvody obcí s rozšířenou působností – Benešov, Vlašim a Votice.

Tabulka 6-1: Obce a jejich obyvatelstvo okresu Benešov podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2013

	Počet obcí		Počet obyvatel
	abs.	%	abs.
do 500	74	64,91	15 727
501- 1000	22	19,30	15 538
1001-2000	10	8,77	13 137
2001- 5000	5	4,39	17 973
5001 a více	3	2,63	33 898
Celkem	114	100,00	96 273

Pozn.: Správní vymezení obcí pracuje s následujícími kategoriemi: do 199, 200-499, 500-999, 1000- 1999, 2000-4999, 5000- 9999, 10 000 a více. S ohledem na realitu a pro potřeby práce o komunální politice jsem první dvě kategorie sloučil do jedné, stejně jako poslední tři. Důvodem je snaha o dostatečně odlišné, avšak zároveň reprezentativně zastoupené kategorie.

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní zpracování

7. Volební účast v komunálních volbách 1994-2014

Tato kapitola se zaměří na volební účast v obcích okresu Benešov v komunálních volbách 1994-2014. Budeme si všímat, zda se mění volební účast v závislosti na velikosti obce, jakou důležitost voliči svou (ne)účastí v porovnání s ostatními volebními akty tohoto období komunálním volbám přikládají.

Tabulka 7-1: Volební účast v jednotlivých obcích okresu Benešov v komunálních volbách 1994-2014.

Obec	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Benešov	64,65	45,62	41,98	42,44	46,53	42,9
Bemartice	92,90	83,78	84,49	84,41	82,8	85,34
Bílkovice	85,53	78,18	72,46	73,62	84,08	75
Blažejovice	88	87,21	91,57	72,09	72,53	79,38
Borovnice	82,56	83,13	81,93	69,44	65,67	50
Bukovany	76,9	35,78	32,02	33,79	27,9	65,1
Bystřice	76,86	57,21	56,36	45,84	50,07	49,24
Ctiboř	91,57	85,71	80,23	67,06	68,89	69
Čakov	81,82	82,35	81,72	76,84	74,74	83,33
Čechtice	82,59	70,67	61,85	61,99	63,66	52,23
Čerčany	66,38	47,17	49,08	42,96	51,38	49,68
Červený Újezd	88,75	100	82,33	82,24	75,67	76,71
Český Šternberk	83,9	81,2		54,92	55,17	70,83
Čtyřkoly	82,86	79,4	66,54	82,2	57,88	53,14
Děkanovice	83,93	69,39	77,78	95,35	81,13	77,78
Divíšov	79,4	62,19	56,19	54,43	61,25	60,59
Dolní Kralovice	86,8	69,39	68,68	70,97	63,44	63,15
Drahňovice	94,12	76	77,08	93,18	80,85	86,89
Dunice	91,04	96,3	96,67	88,52	81,03	89,47
Heřmaničky	63,35	49,15	75,45	37,99	68,82	66,19
Hradiště	94,87	72,22	55	57,58	46,43	65,38
Hulice	88,94	63,37	80,5	75,77	80,49	66,67
Hvězdonice	83,15	78,71	59,77	57,31	75	73,18
Cháfovice	97,73	84,13	89,76	89,71	68,57	60,69
Chleby	95,65	88,89	67,92	77,78	88,46	87,76
Chlístov	79,52	77,09	70	63,93	76,6	47,13
Chlum	91,15	92,79	63,39	79,49	72,88	75,21
Chmelná	97,37	83,75	88,37	87,64	84,44	74,77
Chocerady	73,89	64,46	58,79	53,83	58,79	55,95
Choratice	91,07	97,83	79,17	72,22	61,67	73,02
Chotýšany	77,81	64,29	62,33	54,72	70,78	56,04
Chrášťany	91,18		68,03	72,3	59,43	68,72
Jankov	62,88	77,3	67,28	59,7	63,54	58,45
Javorník	79,61	71,57	75,76	73,58	71,3	73,87
Ješetice	88,18	71,43	65,05	71,96	77,27	69,61
Kamberk	81,48	79,33	60,56	56,52	76,47	79,34
Keblov	85,37	71,25	69,28	85,35	77,99	88,08
Kladruby	82,74	98,79	73,33	72,51	72,83	73,17
Kondrac	82,08	72,75	63,35	65,75	67,02	70,28
Kozmice	90,76	85,79	73,4	70,33	74,51	65,81
Krhanice	72,4	61,53	38,57	73,44	69,21	50,27
KRŇANY	-	57,09	51,06	67,88	73,27	59,88
Křečovice	89,23	73,72	72,49	67,42	73,01	70,18
Křivsoudov	78,72	80,85	76,44	63	51,69	35,57
Kuňovice	91,94	91,3	95,65	88,57	79,1	85,48
LEŠANY	-	76,21	65,9	57,92	61,74	54,4

Libež	71,54	70,83	60	63,45	62,04	68,75
Litichovice	100	100	82,93	64,1	93,75	83,64
Loket	92,05	90,99	85,31	87,59	88,08	83,97
Louňovice p.Blaníkem	82,23	43,65	47,96	64,96	62,72	30,46
Lštění	66,52	67,26	55,65	56,49	52,96	51,59
Maršovice	86,49	66,04	72,73	71,53	73,17	65,05
Mezno	82,26	70,51	67,45	67,25	64,19	63,51
Miličín	77,07	70,79	69,75	63,69	70,31	64,14
Miřetice	95,7	87,85	83,62	76,86	84,62	78,29
Mnichovice	86,44	78,35	51,06	66,48	76,22	72,89
Mrač	62,74	67,82	50,39	67,22	61,59	31,25
Načeradec	72,64	66,18	63,59	58,92	57,28	57,18
Nemíž	89,19	77,42	82,14	79,41	-	-
Nespeky	83,33	75,72	77,01	70,42	76,21	61,34
Netvořice	70,38	58,6	62,19	58,11	59,35	51,8
Neustupov	74,36	73	64,82	65,19	63,34	60,23
Neveklov	65,05	55,73	52,49	54,18	50,59	49,83
Olbramovice	83,65	68,95	66,52	63,41	64,7	57,64
Ostrov	87,23	92,68	87,5	80	69,39	77,55
Ostředek	73,43	67,45	55,73	66,54	61,28	77,7
Pavlovice	77,21	80,95	82,35	77,37	74,17	73,62
Petroupim	77,78	69,86	75,33	66,81	50,63	68,49
Popovice	78,28	74,76	70,18	68,81	63,09	71,85
Poříčí nad Sázavou	79,79	68,55	61,55	66,78	68,83	64,83
Postupice	75,26	86,69	54,02	47,67	57,93	61,07
Pravonín	79,24	73,29	71,36	70,85	66,82	71,59
Přestavky u Čerčan	85,71	100	69,44	59,11	70,61	65,34
Psáře	81,19	68	74,74	67,35	54,46	68,97
PYŠELY	-	62,73	69,28	61,97	70,76	67,37
Rabyně	-	69,01	78,61	82,29	62,38	70,93
Radošovice	91,74	55,79	75,92	56	57,09	58,36
Rataje	64,08	-	69,87	72,73	65,73	65,07
Ratměřice	82,26	72,16	75	74,85	64,36	36,82
Řehenice	-	-	-	-	54,84	45,4
Řimovice	100	70,29	65,31	73,81	62,94	30,41
Sázava	-	54,22	51,19	44,27	46,31	46,97
Sedlec-Prčice	75,34	68,81	57,01	57,85	-	-
Slověnice	91,89	85,29	91,67	76,67	66,67	84,85
Smilkov	67,38	67,14	64,13	53,24	53,42	51,58
Snět	85,58	92,47	82,47	85,11	90	77,01
Soběhrdy	92,79	84,21	78,54	75,2	72,54	66,24
Soutice	68,08	74,48	46,73	45,27	81,65	87,28
Stranný	87,34	83,33	78,16	70,1	89,66	80
Strojetice	87,38	80,91	56,48	80,2	87,04	62,26
Struhařov	63,86	69,76	66,92	62,73	35,73	32,31
Střeziměř	82,91	69,81	64,42	64,64	50	70,63
Studený	85,87	70,24	64,2	87,01	79,76	75

Šetějovice	87,5	84,62	88,24	81,48	78,85	93,62
Tehov	81,34	48,82	43,44	45,22	52,31	40,78
Teplyšovice	82,29	79,26	63,09	59,05	72,54	60,42
Tichonice	84	79,53	80,12	72,84	82,63	90,56
Tisem	91,8	76,76	63,69	75,61	57,99	74,16
Tomice	90	95,19	93,33	78,22	82,08	83,19
Trhový Štěpánov	72,25	60,27	60,28	54,26	59,61	61,39
Třebešice	93,22	90	77,94	69,44	69,33	65,22
Týnec nad Sázavou	71,07	53,18	53,19	51,57	52,03	54,36
Václavice	79,54	66,85	68,82	70,63	67,94	59,53
Veliš	74,51	73,95	72,87	68,02	76,8	68,27
Vlašim	62,4	44,29	41,73	45,71	43,61	43,82
Vodsliv	93,33	83,58	65,33	68,08	64,94	70
Vojkov	56,63	63,42	60,94	57,83	59,57	51,83
Votice	73,04	56,97	58,48	55,84	53,89	48,75
Vracovice	78,44	66,78	58,84	57,43	74,33	62,38
Vranov	78,95	72,8	63,97	68,03	72,57	69,71
Vrchotovy Janovice	68,57	48,62	66,24	59,41	59,51	58,26
Všechlapy	86,15	80,33	87,27	88,33	88,71	53,33
Vysoký Újezd	-	73,24	65,56	69,39	73,25	68,9
Xaverov	97,37	87,18	87,5	67,5	61,9	74,42
Zdislavice	67,74	75,13	63,37	68,1	70,4	69,43
Zvěstov	70,98	65,96	53,51	72,35	64,29	58,81
Okres Benešov	72,09	58,39	55,04	54,24	55,66	53,16
ČR	62,26	46,72	45,51	46,38	48,5	36,17

Zdroj dat: Volby.cz, výpočty autor

Okres Benešov v komunálních volbách průměrnou mírou volební účasti prozatím pokaždé překročil průměr republikový. Jde o převýšení o téměř 17% v roce 2014 po 7% v roce 2010. Lze konstatovat, že ačkoli průměrná volební účast na jeho území je stále nadprůměrná, tak každé volební období klesá. Výjimkou byl rok 2010, kdy se mírně volební účast zvedla, konkrétně o 1,42% oproti předchozímu volebnímu období v roce 2006. Celostátní zvrát nastal v roce 2006, kdy se zvýšila volební účast o 0,87% a poté v roce 2010 o 2,12%, nicméně v roce 2014 byl zaznamenán prudký pokles a to přes 12%.

Zaměříme-li svou pozornost na krajní případy, zjistíme, že v roce 1994 činila nejnižší volební účast 56,63% ve Vojkově a nejvyšší volební účast, která byla dokonce 100% se odehrála ve 2 obcích a to v Řimovicích (128 voličů) a Litichovicích (42 obyvatel). Rozdíl takřka 44% je zajímavý i v tom, že všechny 3 zmíněné obce patří do kategorie nejmenších obcí do 500 obyvatel. Nízká volební účast ve Vojkově by mohla být způsobeno pouze 1 kandidujícím subjektem, na rozdíl od Řimovic, kde jich kandidovalo 5 a bylo z čeho vybírat. V případě Vojkova byla nabídka kandidátů stejná jako poptávka, v podstatě nebylo o čem rozhodovat. V Řimovicích bylo 5 nezávislých kandidátů na 5 míst v zastupitelstvu a přesto volební účast byla 100%. Tato skutečnost tak nakonec pouze potvrzuje složitost sociální reality, kterou lze jen nelehce umístit do různých zákonitostí a pravidel.

Krajní „extrémy z roku“ 1998 jsou na jedné straně Bukovany s volební účastí pouhých 35,78%, kde byla nabídka kandidátů rovna počtu zastupitelských míst a možná by se dala vysvětlit, že nebylo o co bojovat a dostanou se do zastupitelstva všichni kandidáti. 100% účast byla zaznamenána ve třech obcích – Červený Újezd, Litichovice, Přestavky u Čerčan. Všechny tři obce opět patří do kategorie nejmenších obcí do 500 obyvatel. Litichovice jsou jedna z nejmenších obcí okresu Šumperk, mají pouze 44 voličů.

V roce 2002 podruhé byla nejnižší volební účast v Bukovanech a méně než v přechozím období – 32,02%. Nejvíce voličů přišlo rozhodnout v obci Dunice, která patří mezi nejmenší kategorii obcí dle obyvatel do 500 obyvatel s počtem voličů 60. Volební účast byla 96,97% a nabídka překonala poptávku o jednoho kandidáta.

V roce 2006 potřetí za sebou byla nejnižší účast v Bukovanech – 33,79%. Kandidoval 1 politický subjekt a voliči fakticky nevybírali, kandidoval přesně takový počet, kolik bylo zvoleno. V Děkanovicích, kde byla účast nejvyšší – 95,35% kandidovalo o jednoho kandidáta víc, než bylo zvoleno.

Za rok 2010 se opakuje podobný scénář jako roku 1998, kdy nejnižší i nejvyšší účast byla zaznamenána ve stejných obcích. Počtvrté za sebou se nejméně volilo v Bukovanech, kde volební účast se ještě oproti jiným rokům snížila na 27,9%. V Bukovanech kandidovalo „SNK 2010 Bukovany“, kde opět se nabídka rovnala poptávce. V Litichovicích byla volební účast 93,75% a nabídka byla 2x vyšší než poptávka a kandidovali 2 politické subjekty.

V posledním volebním roce 2014 se vyskytuje zajímavá změna. Nejnižší volební účast měla obec Řimovice s volební účastí 30,41%, přičemž tato obec ve volbách 1994 zaznamenala volební účast nejvyšší z celého okresu Benešov, kdy byla 100%. Zajímavé taky je, že v roce 1994 i 2014 se rovnala nabídka kandidátů poptávce, kandidovali Nezávislí kandidáti Řimovice. Nejvyšší volební účast v roce 2014 byla v Šetějovicích, kde kandidovaly dva politické subjekty, počet kandidátů byl celkem 10 a bylo voleno 6 zastupitelů, nabídka byla takřka jednou taková než poptávka, čímž by mohla být vysvětlena vysoká volební účast. Šetějovice patří do kategorie obcí s nejmenším počtem obyvatel.

7.1. Volební účast v komunálních volbách 1994-2014 podle velikosti obce v okrese Benešov

Tabulka 7-2: Volební účast v komunálních volbách 1994-2014 podle velikosti obce v okrese Benešov

Obec	volební účast 1994	volební účast 1998	volební účast 2002	volební účast 2006	volební účast 2010	volební účast 2014
do 500 obyvatel	83,88	77,83	71,7	71,3	70,7	69,0
501- 1000 obyvatel	76,06	64,80	62,5	60,1	60,9	56,0
1001-2000 obyvatel	73,36	62,86	60,0	57,4	63,8	60,4
2001- 5000 obyvatel	74,08	56,26	54,2	49,7	50,7	49,8
více než 5000 obyvatel	63,53	44,96	41,9	44,1	45,1	43,4

Zdroj dat: Volby.cz, výpočty autor

Z předchozího textu by měl být potvrzen předpoklad, že volební účast v komunálních volbách se řídí pravidlem – čím menší obec, tím vyšší volební účast. Abychom ověřili, že se nejedná o klamný dojem způsobený náhodným umístěním několika nejmenších a největších obcí na konci či začátku žebříčku, proto byla vypracována následující tabulka ohledně volební účasti v závislosti na velikosti obce.

Tabulka opravdu jednoznačně potvrzuje tento vztah mezi velikostí obce a volební účastí – míra volební účasti se v každé kategorii liší o několik procentních bodů od hodnot kategorií sousedních. Jediné 3 výjimky (snad potvrzující pravidlo) jsou volby 1994, 2010 a 2014. V prvním případě měla kategorie obcí od 2001-5000 obyvatel vyšší volební účast a to o 0,72% než kategorie obcí od 1001-2000 obyvatel. V druhém případě se jedná o rok 2010, kdy skupina obcí od 1001-2000 obyvatel měla o 2,18% vyšší volební účast než skupina obcí od 501-1000 obyvatel. V posledním případě v roce 2014 měla skupina od 1001-2000 obyvatel vyšší volební účast o 4,4% než skupina od 501-1000 obyvatel. Data jsou zkoumána za posledních 6 volebních období.

7.2. Vztah volební účasti a počtu kandidujících subjektů v okrese Benešov

Tabulka 7-3: Vztah volební účasti a počtu kandidujících subjektů v okrese Benešov

počet kandidujících subjektů	účast 1994 (%)	účast 1998 (%)	účast 2002 (%)	účast 2006 (%)	účast 2010 (%)	účast 2014 (%)
1	78,78	67,48	68,87	64,60	64,27	57,63
2	84,97	77,34	71,20	69,39	71,15	70,67
3	82,47	68,93	68,35	66,96	64,84	65,42
4	76,86	74,99	63,65	64,75	69,25	61,81
více jak 5	82,30	74,23	67,73	68,66	67,49	67,56

Zdroj dat: Volby.cz, výpočty autor

Další úvaha, již se již letmo dotklo v případě vysvětlování příčin vzrůstu a propadu volební účasti u některých obcí se bude odvíjet od možné závislosti míry volební účasti u některých obcí, se bude odvíjet od možné závislosti míry volební účasti na počtu kandidujících subjektů. Na vzorku výsledku komunálních voleb 1994-2014 všech obcí benešovského okresu tak ověříme platnost hypotézy, zda je volební účast přímo úměrná počtu kandidujících subjektů, jinými slovy, zda se voliči zúčastní voleb ve větší míře v případě, že mají větší výběr kandidátů. Průměrná data o volební účasti pro jednotlivé obce definované přepočteným počtem kandidátních listin ukazují následující tabulky. Hodnota přepočteného počtu kandidátních listin vznikla vydělením součtu všech kandidátů ze všech kandidátních listin a počtem obsazovaných míst v zastupitelstvu. Při interpretaci jednotlivých údajů musíme být opatrní, zejména co se týče poslední kategorie. Ta se totiž do značné míry, především v roce 1994 překrývá s kategorií největších municipalit (největší nabídka panovala v největších městech)

Podíváme-li se na nejvyšší a nejnižší hodnoty ve všech šesti volebních aktech, je výsledek nejvyšší volební účasti vždy v obcích, kdy na jeden mandát byla dva kandidáti. Naopak až na výjimku v roce 2002 byla nejnižší volební účast za zbylých pět volebních období v obcích, kde bylo tolik kandidátů, kolik se obsazovalo mandátů (nepoužívá se označení „s jedinou kandidátní listinou“, neboť ve skutečnosti mohlo být v konkrétní obci postaveno kandidátních listin více, ovšem součet počtu kandidátů na nich umístěných je roven počtu obsazovaných mandátů). Ze zjištěných údajů lze vyvodit opatrný závěr, že voliči více

pravděpodobně přijdou k volbám v obcích, kde se o mandát uchází dvojnásobek kandidátů. Naopak v případě nejnižší volební účasti se jedná o vyrovnanou nabídku kandidátů a mandátů a voliči mohou prožívat takovéto volební akty jaký zbytečné, protože dopředu ví, jaké výsledky budou.

Nabízí se zde jedno (nikoliv jediné vysvětlení). Zvyšování nabídky kandidátů je pro výši volební účasti produktivní jen do určité míry. Po překonání jisté meze již nemusí jít pouze o projev soutěživosti, který je pro demokracii do jisté míry zdravý, ale voliči jej mohou chápat jako projev bezobsažné řevnivosti, a tudíž jejich zájem participovat na procesu ustavení politické reprezentace slábne. Je to koneckonců v souladu s obecnějšími tezemi vztaženými k volbám parlamentním, že systém dvou stran (s nímž může být náš případ totožný, ale nemusí) zvyšuje volební účast, oproti tomu systém více než dvou stran účast snižuje. **(5, str. 306)**

7.3. Volební účast v jednotlivých obcích okresu Benešov ve volbách 2006-2012

Tabulka 7-4: Volební účast v jednotlivých obcích okresu Benešov ve volbách 2006-2012

Sloupec1	PS 2006	PS 2010	PS 2013	K 2006	K 2010	K 2014	EP 2009	EP 2014	SV I. KO	SV 2. KC	SV I. KO	SV 2. KOL
Benešov	66,55	64,84	62,23	42,44	46,53	42,9	30,04	19,23	40,93	19,81	37,06	15,87
Bernartice	84,25	71,29	77,6	84,41	82,8	85,34	37,23	28,34	69,35	20,97		
Bílkovice	73,96	68,32	68,02	73,62	84,08	75	25,9	19,3	60,12	10,43	41,52	15,29
Blažejovice	80	75,56	84,31	72,09	72,53	79,38	54,35	36,46	72,09	24,71		
Borovnice	78,87	71,64	65,33	69,44	65,67	50	36,76	29,17	55,56	37,5		
Bukovany	63,21	59,68	55,61	33,79	27,9	65,1	24,26	15,72	33,79	12,7	30,43	13,19
Bystřice	65,72	61,38	62,94	45,84	50,07	49,24	26,52	17,04	43,58	18,43	37,72	16,38
Ctibůf	80,95	60,44	69	67,06	68,89	69	27,78	23	48,24	25,88		
Čakov	70,1	70,53	68,69	76,84	74,74	83,33	44,21	22,45	76,84	31,25	41,84	18,37
Čechovice	69,77	67,98	62,67	61,99	63,66	52,23	27,18	21,4	57,35	16,08		
Čerčany	69,19	66,7	65,59	42,96	51,38	49,68	29,9	22,1	39,91	20,35	36,81	15,39
Červený Újezd	71,75	70,88	72,44	82,24	75,67	76,71	40,91	29,76				
Český Šternberk	78,87	75,76	68,84	54,92	55,17	70,83	32,8	24,19	55,28	19,67	33,88	23,33
Čtyřkoly	83,54	79,46	72,81	82,2	57,88	53,14	41,44	27,25	68,51	26,77	49,54	19,4
Děkanovice	82,22	66,04	62,26	95,35	81,13	77,78	54,9	27,78	53,49	16,28		
Divišov	66,02	64,73	63,92	54,43	61,25	60,59	29,04	19,24	43,47	12,86	39,45	17,07
Dolní Kralovice	67,6	62,7	63,2	70,97	63,44	63,15	30,45	20,22	64,25	15,86		
Drahňovice	80,39	76,47	79,37	93,18	80,85	86,89	55,1	43,1	93,18	40,91	64	44
Dunice	78,33	70,69	71,43	88,52	81,03	89,47	36,84	21,67	88,52	31,15		
Heřmaničky	73,56	68,52	65	37,99	68,82	66,19	22,04	18,94				
Hradiště	70,27	75	67,86	57,58	46,43	65,38	48,39	39,29	57,58	39,39	64	52
Hulice	71,86	65,02	71,08	75,77	80,49	66,67	24,21	16,06	75,77	15,27		
Hvězdonice	79,32	69,77	65,12	57,31	75	73,18	32,56	18,43	57,31	31,62	41,63	13,23
Cháfovice	81,48	82,27	76,55	89,71	68,57	60,69	38,97	19,44	89,71	30,66	54,29	29,29
Chleby	64,81	76,92	68	77,78	88,46	87,76	37,25	18	77,78	22,22	37,25	19,61
Chlístov	72,61	65,4	65,1	63,93	76,6	47,13	29,3	30,47	63,93	28,86	38,13	16,34
Chlum	81,58	68,07	81,51	79,49	72,88	75,21	30,51	17,8	64,96	11,11		
Chmelná	89,77	84,88	75,96	87,64	84,44	74,77	46,67	40,57	87,64	38,2		
Chocerady	67,75	66,67	61,3	53,83	58,79	55,95	30,58	18,62	44,23	16,48	39,15	13,1
Choratice	70,59	59,65	65,57	72,22	61,67	73,02	36,21	28,57	72,22	42,59	55,74	46,67
Chotýšany	69,15	67,62	66,51	54,72	70,78	56,04	26,11	18,45	54,72	21,02	36,48	20,69
Chrášťany	74,17	65,06	65,52	72,3	59,43	68,72	27,22	25,27	72,3	20,95	34,09	17,61
Jankov	66,71	61,02	59,48	59,7	63,54	58,45	25,88	15,6	51,4	11,99	29,99	11,81
Javorník	78,5	74,11	74,34	73,58	71,3	73,87	37,27	28,44	53,77	11,32		
Ješetice	70,8	64,29	67,92	71,96	77,27	69,61	33,96	22,55				
Kamberk	59,71	61,31	61,79	56,52	76,47	79,34	23,7	17,5	41,91	12,5		
Keblov	76,73	68,79	68,35	85,35	77,99	88,08	28,21	21,19	85,35	26,75		
Kladruby	78,24	78,49	74,41	72,51	72,83	73,17	42,08	32,59	64,91	19,88		
Kondrac	66,03	66,31	62,16	65,75	67,02	70,28	32,15	20,21	65,93	13,15	41,25	16,75
Kozmice	72,19	70,15	67,39	70,33	74,51	65,81	30,46	18,22	59,89	17,49	34,84	9,95
Krhanice	71,83	66,53	66,12	73,44	69,21	50,27	26,51	20,33	70,18	19,83	41,12	13,31
Krňany	67,69	67,38	61,54	67,88	73,27	59,88	33,54	17,17	67,88	26,07	38,79	18,13
Křečovice	71,65	68,48	70,3	67,42	73,01	70,18	32,02	22,45	60,98	24,13	40,27	22
Křivsoudov	65,23	57,58	58,29	63	51,69	35,57	25,69	17,97	48,62	11,59		
Kuňovice	92,86	80,3	85,25	88,57	79,1	85,48	42,42	43,33	57,14	30		
Lešany	60,61	61,91	59,42	57,92	61,74	54,4	21,24	10,72	57,92	16,23	30,75	10,32
Libež	65,99	60,56	57,24	63,45	62,04	68,75	29,58	27,08	57,93	17,24	34,53	17,99
Litichovice	82,93	76,74	77,59	64,1	93,75	83,64	36,59	32,14	64,1	25,64	61,11	27,27
Loket	77,25	74,2	71,22	87,59	88,08	83,97	35,68	28,1	47,13	17,55		
Louňovice p. Blaníkem	69,82	67,64	66,32	64,96	62,72	30,46	28,55	19,05	64,96	18,49	41,67	20,14
Lštěň	73,72	74,34	73,5	56,49	52,96	51,59	37,19	23,27	56,27	26,72	47,1	21,84
Maršovice	69,85	64,48	64,63	71,53	73,17	65,05	28,06	19,06	69,76	26,29	43,2	43,2
Mezno	63,93	63,38	61,36	67,25	64,19	63,51	29,83	17,55				
Miličín	68,28	65,06	62,85	63,69	70,31	64,14	20,91	13,5				
Miřetice	80,8	77,97	75,41	76,86	84,62	78,29	33,91	25	58,68	18,85		
Mnichovice	66,48	66,86	67,92	66,48	76,22	72,89	31,18	18,87	56,59	29,15	40,63	16,45
Mrač	73,52	67,97	65,51	67,22	61,59	31,25	32,31	20,42	65,02	19,05	36,82	16,4
Načeradec	64,11	56,69	54,57	58,92	57,28	57,18	25,33	14,25	47,28	12,15		

Nemíž	62,86	71,73		1					73,53	35,29		
Nespeky	80,92	61,14	70,88	36,22	76,21	61,34	36,22	25,94	70,34	25,81	43,83	22,84
Netvořice	63,41	57,88	59,64	26,32	59,35	51,8	26,32	12,34	51,24	15,62	35,52	10,86
Neustupov	62,82	56,28	56,33	20,93	63,34	60,23	20,93	15,46				
Neveklov	64,63	64,21	56,4	22,42	50,59	49,83	22,42	14,79	53,12	33,26	38,26	28,8
Olbramovice	67,71	75,47	64,62	24,46	64,7	57,64	24,46	13,47	53,54	13,02	34,67	9,4
Ostrov	64,44	75,09	65,31	42,86	69,39	77,55	42,86	47,83	68,89	40	49,06	19,23
Ostředek	65,45	74,66	69,42	38,29	61,28	77,7	38,29	31,29	66,54	16,54	45,52	18,64
Pavlovice	79,02	61,6	65,64	37,58	74,17	73,62	37,58	22,84	77,37	29,2		
Petroupim	66,95	67,92	54,77	22,46	50,63	68,49	22,46	15,55	66,81	18,72	36,84	16,4
Popovice	70,56	65,59	67,74	27,12	63,09	71,85	27,12	14,83	68,81	20,64	49,37	15,61
Poříčí nad Sázavou	68,08	61,83	64,16	31,4	68,83	64,83	31,4	20,61	53	17,02	38,69	15,2
Postupice	61,72	62,39	62,35	24,59	57,93	61,07	24,59	16,42	47,67	13,64	34,31	12,17
Pravonín	66,59	62,69	63,56	29,55	66,82	71,59	29,55	16,48	60	16,18		
Přestavky u Čerčan	68,22	71,96	62,63	27,2	70,61	65,34	27,2	14,02	59,11	19,11	38,38	13,65
Psáře	64	71,83	64,6	34,29	54,46	68,97	34,29	22,61	67,35	30,61		
Pyšely	73,21	73,25	70,86	36,46	70,76	67,37	36,46	23,09	61,18	29,34	41,41	18,54
Rabyně	84,66	64,66	63,68	35,96	62,38	70,93	35,96	21,86	69,79	26,56	36,15	16,9
Radošovice	69,44	65,75	64,36	33,33	57,09	58,36	33,33	25,28	48,8	13,6	40,89	20,82
Rataje	73,72	71,96	61,38	31,97	65,73	65,07	31,97	33,1	66,88	20,78		
Ratměřice	75,6	68,94	68,12	31,25	64,36	36,82	31,25	13,28	65,5	16,47	44,06	18,72
Řimovice	56,29	61,54	62,72	33,98	62,94	30,41	33,98	22,41	43,45	7,14		
Sázava	64,23	61,88	51,45	19,53	46,31	46,97	19,53	8,62	40,71	15,66		
Sedlec-Prčice	65,98	79,41	59,59	26,04			26,04	15,31				
Slovnice	86,49	63,72	84,85	67,74	66,67	84,85	67,74	54,55	76,67	60	63,64	48,48
Smilkov	70,51	69,07	65,2	23,32	53,42	51,58	23,32	17,57				
Snět	86,96	68,26	60,23	35,16	90	77,01	35,16	27,91	46,81	9,57		
Soběhrdy	77,96	61,78	68,39	32,04	72,54	66,24	32,04	27,6	57,2	20	46,71	26,64
Soutice	64,04	77,53	62,82	15,61	81,65	87,28	15,61	11,11	39,3	12,94		
Stranný	74,75	66,67	80,25	55,17	89,66	80	55,17	38,75	67,01	43,3	63,41	39,02
Strojetice	72,73	64,17	66,97	22,45	87,04	62,26	22,45	8,65	44,55	18,81		
Struhařov	66,97	64,2	65,49	21,5	35,73	32,31	21,5	14,49	54,83	16,4	33,72	13,2
Střeziměř	72,83	80,72	63,78	25,78	50	70,63	25,78	18,58				
Studený	77,5	67,92	70,45	44,44	79,76	75	44,44	31,33	77,92	32,91		
Šetějovice	72,73	58,96	75,47	41,82	78,85	93,62	41,82	28,57	68,52	24,07		
Tehov	65,09	75,29	56,28	24,8	52,31	40,78	24,8	18,22	48,21	16,5	39,07	18,76
Teplýšovice	73,78	82,66	75,73	33,33	72,54	60,42	33,33	25,86	50,48	11,75	46,94	19,94
Tichonice	81,44	74,57	86,02	27,27	82,63	90,56	27,27	22,65	51,23	15,43		
Tisem	76,97	72,9	71,11	29,24	57,99	74,16	29,24	19,43	75,61	29,27	54,07	30,81
Tomice	79	61,77	63,39	29,13	82,08	83,19	29,13	20	39,6	17,82		
Trhový Štěpánov	64,11	81,33	56,93	24,25	59,61	61,39	24,25	15,56	43,17	12,67		
Třebešice	75,68	64,49	80	45,33	69,33	65,22	45,33	39,71	69,44	41,67	47,89	26,76
Týnec nad Sázavou	67,3	61,45	63,67	29,42	52,03	54,36	29,42	19,08	49,09	20,24	38,77	13,95
Václavice	63,43	60,23	63,43	20,19	67,94	59,53	20,19	14,05	55,7	17,47	31,32	12,76
Veliš	68,55	58,89	67,87	29,39	76,8	68,27	29,39	21,27	56,28	12,96	36,15	16,28
Vlašim	62,17	69,88	57,32	23,67	43,61	43,82	23,67	16,14	42,37	12,46	34,04	21,34
Vodslivý	67,57	57,76	61,45	35,53	64,94	70	35,53	33,75	56,94	23,61	50,62	27,16
Vojkov	58,66	62,15	60,41	29,38	59,57	51,83	29,38	16,18				
Vočice	66,86	66,56	59,42	27,07	53,89	48,75	27,07	16,16				
Vracovice	71,71	74,74	58,25	27,54	74,33	62,38	27,54	19,93	49,32	14,58		
Vranov	76,95	61,57	73,24	37,68	72,57	69,71	37,68	24,33	65,06	20,37		
Vrchotovy Janovice	55,85	71,01	59,58	21,9	59,51	58,26	21,9	13,82	42,86	12,45	34,44	10,86
Všechlapy	83,61	69,68	67,9	39,06	88,71	53,33	39,06	22,97	75	35	48,61	30
Vysoký Újezd	75,31	84,44	72,78	34,78	73,25	68,9	34,78	25,15	63,95	29,93	37,75	17,22
Xaverov	64,29	64,81	65,22	46,34	61,9	74,42	46,34	46,51	60	42,5	53,66	58,54
Zdislavice	70,78	61,29	63,66	25,23	70,4	69,43	25,23	12,39	58,33	11,85		
Zvěstov	69,75	64,14	62,11	21,38	64,29	58,81	21,38	15,29	72,35	13,18	34,92	14,29
Průměr	71,62	68,15	66,54	49,54	67,43	65,15	32,11	22,53	49,67	19,8	36,68	15,67
Rozptyl		52,9			44,19		23,56			13,61		

Zdroj dat: Volby.cz, výpočty autor

Poslední aspekt, jemuž se budeme věnovat, je srovnání volební účasti v komunálních volbách s ostatními druhy voleb, které proběhly mezi lety 2006-2012. Odborná politologická literatura na základě empirických výzkumů tvrdí, že občané obecně považují za nejdůležitější volby do té komory parlamentu, které má rozhodující vliv na formování vlády, v českém případě tedy do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Nabízí se, že ona důležitost odráží vnímání možnosti ovlivňovat určitým způsobem dění v celé zemi. Proto také voliči o ostatní typy voleb projevují menší zájem. V případě České republiky se jako nejvhodnější příklad nabízí takřka všechny volební akty spojené se Senátem Parlamentu ČR od 2006-2012 či oboje volby do Evropského parlamentu. Komunální volby se jak podle teoretických předpokladů, tak podle konkrétních zjištění umísťují na škále zájmů voličů někde uprostřed mezi oběma naznačenými krajními póly. Rozptyl volební účasti u nejhojněji navštěvovaných voleb do PS PČR je v okrese Benešov 52,9%- 71,62%, rozptyl komunálních voleb 44,19%, evropských 23,56%-32,11% a senátních 13,61%-49,67%. Z dvanácti hodnocených volebních aktů okresu Benešov obsadily troje místní volby třetí, páté a sedmé místo. I jejich nejmenší hodnota (49,54% z roku 2006) činí dvou a půl násobek nejmenší účasti senátních voleb (15,67% Senát 2. kolo).

Při aplikaci teorie druhořadých tak v případě českých komunálních voleb máme dvě možnosti- buď je jednoduše přiřadit k prvořadým, nebo připustit, že existují ne dvě, ale tři kategorie voleb: prvořadé (dolní komora), druhořadé (komunální), třetířadé (regionální evropské, horní komora).

Z dat uvedených v tabulce lze vypožorovat, že se občané jednotlivých obcí chovají při různých typech voleb v zásadě stejně. Málodky se stane, že by obec v jedněch volbách obsadila v míře účasti jedno z předních míst a v druhých jedno z posledních. Je-li volební účast v komunálních volbách v Třebešicích vyšší než v Týnci nad Sázavou, je tam vyšší i volební účast v ostatních typech voleb, byť samozřejmě s jinými hodnotami.

7.4. Volební účast při volbách 2006-2012 v závislosti na velikosti obce v okrese Šumperk

Tabulka 7-5: Volební účast při volbách 2006-2012 v závislosti na velikosti obce v okrese Šumperk

Obyv.	PS 2006	PS 2010	PS 2013	K 2006	K 2010	K 2014	EP 2009	EP 2014	I.S 2006	II.S 2006	I.S 2012	II.S 2012
do 500	73,32	69,71	68,09	71,32	70,69	69,04	33,95	24,44	61,26	23,69	42,24	20,89
501-1000	67,31	64,11	63,05	60,09	60,92	55,95	26,50	17,30	53,31	18,97	34,99	13,76
1001-2000	67,55	66,58	63,60	57,37	63,82	60,40	27,87	19,82	51,80	20,50	37,34	14,39
2001-5000	66,55	62,15	61,27	49,72	50,71	49,80	27,79	17,41	48,24	20,79	36,96	15,58
nad 5000	64,36	61,87	59,78	44,08	45,07	43,36	26,86	17,69	43,26	18,74	35,68	17,49

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

Porovnáme-li průměrné výsledky volební účasti i v jiných než komunálních volbách dle velikosti obce, dospějeme k následujícím závěrům. Výsledky zde nejsou už tak přesvědčivé jako v případě voleb komunálních. Základní tendence je zde sice stejná, tzn. s rostoucí velikostí obce, klesá míra volební účasti, avšak toto tvrzení platí pro volby do poslanecké sněmovny a pouze částečně ohledně voleb do evropského parlamentu a senátu. Volby do poslanecké sněmovny potvrzují nepřímou úměru ohledně volební účasti. Pouze 2 z 15 případů se odlišují. Za rok 2010 v sekci 1001-2000 obyvatel a poté 2013 (sekce 501-1000 obyvatel), je to spíše výjimka potvrzující pravidlo. Procentuální volební účast v jednotlivých velikostních skupinách klesá jen o málo. Většinou je snížení o 1% - 2% mezi jednotlivými velikostními skupinami obcí. Znatelnější rozdíl ohledně poklesu volební účasti je patrný na komunální úrovni, kde procentuální rozdíl mezi jednotlivými velikostními skupinami je 5% a více. U evropských voleb za rok 2009 kromě jedné výjimky taktéž platila nepřímá úměra ohledně volební účasti, která se ale změnila pro volby následující. V roce 2014 v Evropských volbách neplatila volební účast u 4 z 5 skupin. Rozdíly mezi jednotlivými skupinami opět nebyly velké, často desetiny procent. Senátní volby roku 2006, konkrétně 1. kolo voleb zde naprosto platila nepřímá úměra ohledně volební účasti. V druhém kole těchto voleb se už situace změnila, kdy pro 2 z 5 velikostních skupin nepřímá úměra přestala platit. Senátní volby roku 2012 u obou kol už v nich nepřímá úměra neplatila a 3 z 5 volebních skupin se chovaly dle přímé úměry volební účasti.

7.5 Souhrn

Zkoumáno bylo všech 114 obcí okresu Benešov.

Volební účast v tomto okrese ve všech typech voleb spíše klesá. Ačkoli je v průměru stále vyšší než činí celorepublikový průměr. V roce 2006 pokles na okrese Benešov pokračoval, ačkoli republikový průměr vykázal, jak ve volbách parlamentních, tak komunálních nárůst. V roce 2010 byl zaznamenán nárůst v komunálních volbách, nicméně za rok 2014 byla volební účast nejnižší od roku 1994, jak pro okres Benešov, tak i pro celou Českou republiku.

V porovnání s ostatními typy voleb se ukázalo, že obyvatelé okresu Benešov chápou komunální volby jako volby „prvního řádu“, jež jsou předstihovány pouze volbami do dolní komory parlamentu.

Tendenci ke zvýšení volební účasti lze pozorovat především tam, kde dojde k náhlému zvýšení volební nabídky (což je ovšem s největší pravděpodobností sekundární projev jiného pohybu uvnitř politické obce).

Podářilo se prokázat, že volební účast klesá s rostoucí velikostí obce v komunálních volbách. Porovnáme-li průměrné výsledky volební účasti i v jiných než komunálních volbách dle velikosti obce, dospějeme k následujícím závěrům. Výsledky zde nejsou už tak přesvědčivé jako v případě voleb komunálních. Základní tendence je zde sice stejná, tzn., s rostoucí velikostí obce klesá míra volební účasti, avšak toto tvrzení platí pro volby do poslanecké sněmovny a pouze částečně ohledně voleb do evropského parlamentu a senátu.

Na základě výsledků z 6 komunálních voleb, k nimž v obcích mezi lety 1994-2014 došlo, můžeme dokonce s jistou dávkou opatrnosti vyvozovat předpovědi pro následující volby. Jedné z nejvyšších hodnot volební účasti by měly dosahovat Litichovice, které 3x z 6 volebních aktů dosáhly nejvyšší volební účasti. Na druhé straně jedna z nejnižších účastí by se dala očekávat v Bukovanech, kdy se umístily 4x z 6 volebních aktů na posledním místě.

Průměrné hodnoty volební účasti okresu v komunálních volbách jsou vyšší než výsledky celostátní. Voliči více pravděpodobně přijdou k volbám v obcích, kde se o mandát uchází, dvoj- až trojnásobek kandidátů.

7.6. Porovnání s výsledky Stanislava Balíka

Stanislav Balík porovnával dva okresy Olomouckého kraje a to Šumperk a Jeseník, dohromady mají tyto okresy 102 obcí. Okres Benešov je součástí Středočeského kraje a má 114 obcí.

Ve všech třech okresech volební účast spíše klesá. Všechny tři okresy mají volební účast vyšší než republikový průměr. V roce 2006 republikový průměr parlamentních i komunálních voleb narostl, ale u těchto okresů dále volební účast klesala. Benešov poté zaznamenal v roce 2010 volební nárůst v komunálních volbách, ale další komunální volby v roce 2014 volební účast nejen, že klesla, ale byla nejnižší od voleb od roku 1994.

Tyto 3 okresy mají dále společné to, že obyvatelé chápou komunální volby jako volby „prvního řádu“ a ve 3 okresech jsou předstihovány pouze volbami do dolní komory parlamentu.

U 3 okresů lze pozorovat zvýšení volební účasti tam, kde dojde k zvýšení volební nabídky.

U 3 okresů se prokázalo, že volební účast klesá s rostoucí velikostí obce pro komunální volby. U okresů Šumperk a Jeseník toto neplatí u žádného jiného typu voleb, ale v okrese Benešov lze tento vztah ohledně klesající volební účasti s rostoucí velikostí obce prokázat u voleb do poslanecké sněmovny a částečně u voleb do evropského parlamentu a senátu.

U 3 okresů jsou průměrné hodnoty volební účasti v komunálních volbách vyšší než výsledky celostátní.

Bylo prokázáno u všech 3 okresů, že voliči pravděpodobně přijdou k volbám v obcích, kde se o mandát uchází, dvoj až trojnásobek kandidátů.

8. Souhrnné výsledky komunálních voleb v okrese Benešov za období 1994-2014

Tato kapitola je zaměřena na výsledky „celookresní“, které dokumentují výsledky voleb za šest volebních období ve více než stovce obcí okresu Benešov. Je důležité mít na paměti, že tak jako kterákoliv souhrnná informace i tato může zahalit některá důležitá místní specifika. Přesto má smysl tyto výsledky prezentovat a analyzovat je.

Zkoumanou jednotkou zároveň budou především tzv. navrhující strany, zvláštní důraz je zaměřen na 4 nejsilnější strany, což pomůže analyzovat reálnou sílu těchto stran.

8.1. Komunální volby 1994

Tabulka 8-1: Kandidáti v komunálních volbách 1994 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	872	42,35	86,34	89,92
Občanská demokratická strana	310	15,06	30,69	30,63
Křesť.a dem.unie-Čs.str.lidová	273	13,26	27,03	34,05
Komunistická str.Čech a Moravy	158	7,67	15,64	35,78
Liberální str.národně sociální	91	4,42	9,01	5,14
Česká str.sociálně demokrat.	83	4,03	8,22	13,40
Zemědělská strana	65	3,16	6,44	1,17
Důchodci za životní jistoty	37	1,80	3,66	3,56
Strana zelených	35	1,70	3,47	2,56
Demokratická unie	35	1,70	3,47	3,31
Sdruž.pro rep.-Rep.str.Českosl	29	1,41	2,87	6,65
Strana demokratické levice	18	0,87	1,78	1,87
Občanská demokratická aliance	12	0,58	1,19	6,79
Hnutí zemědělců	8	0,39	0,79	2,45
Českosl.strana socialistická	8	0,39	0,79	0,11
Křesťanskodemokratická strana	5	0,24	0,50	0,11
Celostátní aktiv občanů	5	0,24	0,50	0,06
Svobodní demokraté(OH)	5	0,24	0,50	2,45
Str.podnikat.,živnostn.a roln.	4	0,19	0,40	2,45
Str.zdrav.postiž.,důchodců	3	0,15	0,30	0,02
Levý blok	3	0,15	0,30	0,74
	2059	100,00	203,86	243,21

Zdroj dat: Volby.cz, přepoččet autor

Volby v roce 1994 jsou prvními, u nichž jsou k dispozici souhrnné údaje o počtu a podílu kandidátů podle jednotlivých stran. V okrese Benešov postavila v roce 1994 po nezávislých kandidátech nejvíce kandidátů ODS, téměř pro třetinu obsazovaných míst s počtem 310 kandidátů, což bylo takřka srovnatelné s průměrem v ČR, kde ODS také v roce 1994 měla připravenou téměř třetinu kandidátů pro obsazovaná místa. O 37 kandidátů méně postavila KDU-ČSL než ODS. KDU-ČSL nabídla pro více jak čtvrtinu obsazovaných míst svoje

kandidáty. Jako třetí strana nepočítaje SNK skončila KSČM, kdy kandidovalo zhruba o polovinu méně kandidátů než u strany ODS. KSČM nabídla 15% kandidátů pro obsazovaná místa, to je o 20% méně než činil roku 1994 u celorepublikového průměru. Poslední dvě zmíněné strany byly v okrese Benešov slabší než v celorepublikovém průměru.

Tabulka 8-2: Výsledky komunálních voleb 1994 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	66 623	11,46	100	9,9
Liberalní strana národně sociální	26 121	4,49	26	2,57
Křesťanskodemokratická strana	386	0,07	2	0,2
Strana zelených	7 078	1,22	6	0,59
Zemědělská strana	15 282	2,63	32	3,17
Česká strana sociálně demokratická	30 201	5,2	19	1,88
Občanská demokratická aliance	403	0,07	2	0,2
Hnutí zemědělců	2 479	0,43	5	0,5
Důchodci za životní jistoty	19 816	3,41	3	0,3
Celostátní aktiv občanů	457	0,08	2	0,2
Komunistická strana Čech a Moravy	38 683	6,66	36	3,56
Svobodní demokraté(OH)	228	0,04	2	0,2
Občanská demokratická strana	165 353	28,45	168	16,63
Str.zdrav.postiž.,důchodců a sociálně slab.občanů	1 233	0,21	1	0,1
Levý blok	152	0,03	1	0,1
Československá strana socialistická	938	0,16	2	0,2
Nezávislí kandidáti	16 870	2,9	125	12,38
Demokratická unie	19 215	3,31	31	3,07
Sdružení nezávislých kandidátů	55 314	9,52	303	38,91
Koalice KDU-ČSL, KSČM	562	0,1	4	0,4
Koalice SPR-RSČ, SDČR	3 793	0,65	3	0,3
Koalice LSNS, ODA, SD(OH)	14 300	2,46	2	0,2
Sdružení KDU-ČSL, NK	2 069	0,36	8	0,79
Sdružení SPR-RSČ, SDČR, NK	1 450	0,25	3	0,3
Sdružení KSČM, SDL, NK	8 371	1,44	6	0,59
Sdružení SDL, LB, NK	5 801	1	1	0,1
Sdružení SDL, NK	5 193	0,89	3	0,3
Sdružení KSČM, NK	20 764	3,57	9	0,89
Sdružení SZ, NK	1 050	0,18	5	0,5
Sdružení SPŽR, NK	47 195	8,12	9	0,89
Sdružení DEU, NK	3 863	0,66	1	0,1

Zdroj dat: Volby.cz, přepočet autor

Výsledky voleb v roce 1994 dopadly následujícím způsobem. Nezávislí kandidáti obsadili celkem 51,29% z celkového počtu mandátů, což bylo 518 z 1010 mandátů. Nejsilnější

stranou se stala ODS dle počtu mandátů, která získala 168 mandátů, což je 16,63% z celkového počtu mandátů. Z nabízeného počtu 310 kandidátů jich uspělo 54,19%, takže více jak polovina. Na druhém místě, co se týká samostatných politických subjektů, skončila KDU-ČSL, která získala 100 mandátů, a to je 9,9% z celkového počtu mandátů. KDU-ČSL měla 273 kandidátů a uspělo jich 36,63%, takže více jak třetina. Poslední významnější strana, které uspěla, je KSČM, která získala 36 mandátů z 1010 a to je 3,56%. KSČM nabídla 158 kandidátů a uspělo jich 22,8%, takže více jak pětina.

8.2. Komunální volby 1998

Tabulka 8-3: Kandidáti v komunálních volbách 1998 v dnešním okrese Benešov podle navrhujiících stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	1053	42,75	100,57	111,32
Občanská demokratická strana	331	13,44	31,61	28,87
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	283	11,49	27,03	35,75
Česká strana sociálně demokratická	201	8,16	19,20	26,94
Komunistická strana Čech a Moravy	199	8,08	19,01	37,03
Unie svobody - Demokratická unie	95	3,86	9,07	9,78
Česká strana národně sociální	69	2,8	6,59	3,14
NEZÁVISLÍ	56	2,27	5,35	3,13
Strana za životní jistoty	42	1,71	4,01	5,18
Volba pro město	41	1,66	3,92	1,13
Sdružení pro republiku-Republikán.strana Českosl.	26	1,06	2,48	4,82
Občanská demokratická aliance	24	0,97	2,29	4,59
Strana venkova - spojené občanské síly	17	0,69	1,62	0,30
Demokratická unie	14	0,57	1,34	2,61
Sdružení důchodců České republiky	7	0,28	0,67	0,43
Celostátní aktiv občanů	5	0,2	0,48	0,20
Celkem	2463	100	235,24	275,25

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

Mezi kandidáty v komunálních volbách 1998 v obcích benešovského okresu opět dominovali nezávislí s 1053 z 2463 kandidátů, kdy nabídli kandidáty pro 100% mandátů. Následuje ODS s 331 kandidáty, což je 31% možných obsazovaných mandátů. Na okrese Benešov předčila ODS svůj celorepublikový průměr o necelá 3 procenta. Na třetím místě s počtem 283 kandidátů skončila KDU-ČSL. KDU-ČSL byla o 8% za svým celorepublikovým průměrem. Na čtvrtém a pátém místě v podstatě shodně skončila ČSSD následovanou KSČM. ČSSD nabídla o 2 kandidáty více a to 201. Obě strany byly schopny nabídnout svoje kandidáty pro téměř pětinu mandátů. Rozdíl byl v tom, že ČSSD skončila o 7% za svým celorepublikovým průměrem a KSČM dokonce o 18% za republikovým průměrem.

Tabulka 8-4: Výsledky komunálních voleb 1998 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	52 180	9,91	78	7,45
Česká strana národně sociální	12 224	2,32	16	1,53
Česká strana sociálně demokratická	65 208	12,39	56	5,35
Sdružení pro republiku-Republikánská strana Československa	107	0,02	0	0
Občanská demokratická aliance	500	0,09	3	0,29
Strana za životní jistoty	6 084	1,16	1	0,1
Celostátní aktiv občanů	495	0,09	2	0,19
Komunistická strana Čech a Moravy	54 201	10,3	50	4,78
Občanská demokratická strana	104 986	19,95	119	11,37
Nezávislí kandidáti	24 404	4,64	229	21,87
Demokratická unie	2 071	0,39	0	0
NEZÁVISLÍ	24 404	4,64	12	1,15
Sdružení nezávislých kandidátů - místní sdružení celkem	86 778	16,49	411	39,26
Strana venkova - spojené občanské síly	2 045	0,39	5	0,48
Unie svobody - Demokratická unie	16 886	3,21	20	1,91
Volba pro město	28 632	5,44	7	0,67
Koalice KDU-ČSL, ČSNS	10 809	2,05	6	0,57
Koalice ČSNS, US	2 666	0,51	2	0,19
Koalice SPR-RSČ, SDČR	1 901	0,36	0	0
Koalice ODA, US	12 535	2,38	4	0,38
Sdružení KDU-ČSL, NK	4 793	0,91	19	1,81
Sdružení KSČM, NK	52	0,01	0	0
Sdružení ODS, NK	122	0,02	1	0,1
Sdružení US, NK	12 292	2,34	6	0,57

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

Za volby 1998 byly opět nejúspěšnější nezávislí kandidáti, kteří z celkového počtu 1047 mandátů získali 640, což představuje 61,13%. Nejúspěšnější politický subjekt byla strana ODS, která získala z celkového počtu mandátů 119, což je 11,37%. ODS postavila pro tyto volby 331 kandidátů a bylo zvoleno 35,95% a to je zmíněných 119. Celkový počet hlasů získala ODS 104 986, což je 19,95% ze všech hlasů. Na třetím místě skončila KDU-ČSL, která obsadila 78 z 1047 mandátů, to je 7,45%. Kandidovalo 283 kandidátů a uspělo z nich 27,56%, takže více než čtvrtina. KDU-ČSL obdržela 52 180 hlasů a to bylo 9,91% z celkového počtu hlasů. Čtvrtá strana skončila ČSSD, které obsadila 5,35% z celkového počtu mandátů, což bylo 56 mandátů. Za ČSSD kandidovalo 201 kandidátů a uspělo jich 27,86%. ČSSD obdržela 12 224 hlasů, to je z celkového počtu hlasů 2,32%. Pátá strana skončila KSČM, obdržela 50 mandátů, to je 4,78 % z celkového počtu mandátů. Kandidovalo 199 kandidátů a uspělo 25,13% . Dalo by se říci, že uspěla takřka přesně čtvrtina z kandidátů KSČM. Strana obdržela 54 201 hlasů a to bylo 10,3% z celkového počtu všech hlasů.

8.3. Komunální volby 2002

Tabulka 8-5: Kandidáti v komunálních volbách 2002 v dnešním okrese Benešov podle navrhujiících stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	1 176	46,95	112,75	115,44
Občanská demokratická strana	289	11,54	27,71	29,87
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	277	11,06	26,56	35,76
Komunistická strana Čech a Moravy	206	8,22	19,75	39,77
Česká strana sociálně demokratická	181	7,23	17,35	30,88
SNK Evropští demokraté	159	6,35	15,24	15,26
Unie svobody - Demokratická unie	76	3,03	7,29	10,40
Česká strana národně sociální	43	1,72	4,12	2,50
Volba pro město	38	1,52	3,64	1,71
Strana venkova - spojené občanské síly	30	1,2	2,88	1,30
Strana za životní jistoty	21	0,84	2,01	2,38
Naděje	7	0,28	0,67	0,56
Masarykova demokratická strana	1	0,04	0,10	0,03
Republikáni Miroslava Sládka	1	0,04	0,10	1,60
Celkem	2 505	100	240,17	287,47

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

V roce 2002 stoupl počet nezávislých kandidátů o více než 120 oproti roku 1998 a dokonce jejich nabídka vůči obsazovaným mandátům činila 112%. Republikový průměr byl ještě o necelá 3 procenta vyšší. ODS již potřetí za sebou obsadila druhé místo, co se týká počtu kandidátů, kdy nabídka byla pro necelých 28% mandátů s počtem 289 poslanců. V poměrně těsném rozdílu následuje KDU-ČSL, která navrhla 277 kandidátů a mohla nabídnout kandidáty pro téměř 27% mandátů. Výše zmíněné 2 strany jsou co do počtu kandidátů srovnatelné. KSČM je na čtvrtém místě s již nižším počtem kandidátů a oproti celorepublikovému průměru strany je to rozdíl opravdu výrazný a to o 20% méně. KSČM mohla obsadit počtem kandidátů jen necelých 20% mandátů. ČSSD je na pátém místě, mohla by s kandidáty obsadit o 2,4% méně než KSČM. ČSSD v okrese Benešov zaostává za svým republikovým průměrem a to o 13,53%.

Tabulka 8-6: Výsledky komunálních voleb 2002 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	47 282	8,74	91	8,72
Česká strana národně sociální	6 244	1,15	7	0,67
Česká strana sociálně demokratická	71 716	13,25	51	4,89
Strana za životní jistoty	1 764	0,33	0	0
Komunistická strana Čech a Moravy	56 226	10,39	48	4,6
Občanská demokratická strana	116 833	21,59	107	10,26
Masarykova demokratická strana	91	0,02	0	0
Nezávislí kandidáti	22 187	4,1	183	17,55
Sdružení nezávislých kandidátů - místní sdružení celkem	103 716	19,17	481	46,12
Strana venkova - spojené občanské síly	5 305	0,98	7	0,67
Unie svobody - Demokratická unie	11 579	2,14	6	0,58
Volba pro město	24 332	4,5	10	0,96
Republikáni Miroslava Sládka	60	0,01	0	0
SNK Evropští demokraté	44 509	8,23	38	3,64
Koalice KDU-ČSL, US-DEU	18 701	3,46	4	0,38
Koalice KDU-ČSL, SNK	4 399	0,81	4	0,38
Koalice SNK, N	3 953	0,73	5	0,48
Koalice US-DEU, ČSNS	2 156	0,4	1	0,1

Zdroj dat: Volby.cz, přepoččet autor

V tomto volebním aktu uspělo 664 nezávislých kandidátů z celkového počtu 1043 mandátů, to je 63,66% ze všech mandátů. Opět první místo obsadila ODS ze 107 mandátů, to je 10,26% ze všech mandátů. ODS měla 289 kandidátů a uspělo jich 37,02% a tedy 107. Celkový počet hlasů, co ODS obdržela, byl 116 833 a to bylo 21,59% z celkového počtu hlasů. Druhá skončila KDU-ČSL, obdržela 91 mandátů, to je 8,72% ze všech mandátů. Celkový počet kandidátů byl 277 a uspělo 32,85% ze všech mandátů. Počet hlasů obdržela KDU-ČSL 47 282, což bylo 8,74% z celkového počtu hlasů. Třetí místo obsadila strana ČSSD, kde uspělo 51 kandidátů, což bylo 4,89% z celkového počtu obsazených mandátů. Za ČSSD kandidovalo 181 kandidátů a úspěšných bylo 28,18%. Celkový počet hlasů ČSSD obdržela 71 716 a to bylo 13,25% ze všech hlasů. Na čtvrtém místě skončila KSČM, která získala 48 mandátů, což bylo 4,6% ze všech mandátů. Kandidovalo za KSČM celkem 206 kandidátů a uspělo 23,3%. Celkem KSČM obdržela 55 226 hlasů a to bylo 10,39% z celkového počtu hlasů.

8.4. Komunální volby 2006

Tabulka 8-7: Kandidáti v komunálních volbách 2006 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	1 376	50,35	129,81	111,17
Občanská demokratická strana	335	12,26	31,60	31,46
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	273	9,99	25,75	32,22
Česká strana sociálně demokratická	230	8,42	21,70	27,69
Komunistická strana Čech a Moravy	220	8,05	20,75	34,79
Volba pro město	84	3,07	7,92	2,10
SNK Evropští demokraté	71	2,6	6,70	8,72
Strana zelených	41	1,5	3,87	6,38
Nestraníci	40	1,46	3,77	2,10
Masarykova demokratická strana	17	0,62	1,60	0,05
NEZÁVISLÍ	17	0,62	1,60	3,90
Česká strana národně socialistická	17	0,62	1,60	0,60
Sdružení nestraníků	11	0,4	1,04	1,34
Unie svobody - Demokratická unie	1	0,04	0,09	0,55
Celkem	2 733	100	257,83	263,10

Zdroj dat: Volby.cz, přepoččet autor

S každým dalším volebním aktem narůstá počet nezávislých kandidátů. V roce 1994 bylo za nezávislé 872 kandidátů a v roce 2006 už 1376. Dokonce v okrese Benešov bylo o necelých 19% kandidátů více než v celorepublikovém průměru. Nezávislí kandidáti představovali více jak polovinu z celkového počtu kandidátů. I nadále byla ODS schopna postavit nejvíce kandidátů, celkem 335. To odpovídalo více jak třetině obsazovaných mandátů na okrese Benešov. Srovnání ODS s republikovým průměrem je takřka totožné. Na okrese Benešov bylo o 0,14% vyšší. KDU-ČSL nabídla svoje kandidáty pro čtvrtinu mandátů s počtem 273. To je o 6% nižší počet kandidátů než v celorepublikovém srovnání. Následují ČSSD a KSČM s velice podobnými hodnotami, kde obě strany nabídly počet kandidátů, který by obsadil kolem pětiny mandátů. ČSSD i KSČM mají obě společné, že na okrese Benešov mají menší zastoupení kandidátů než v republikovém průměru. ČSSD o 5,99% a KSČM o 14,04%.

Tabulka 8-8: Výsledky komunálních voleb 2006 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	47 052	8,55	68	6,42
Strana zelených	6 493	1,18	7	0,66
Česká strana sociálně demokratická	68 719	12,49	52	4,91
Komunistická strana Čech a Moravy	46 750	8,5	40	3,77
Občanská demokratická strana	118 483	21,54	110	10,38
Masarykova demokratická strana	1 742	0,32	1	0,09
Nezávislí kandidáti	21 995	4	215	20,28
NEZÁVISLÍ	3 787	0,69	3	0,28
Sdružení nezávislých kandidátů - místní sdružení celkem	112 546	20,46	511	48,21
Volba pro město	89 968	16,35	26	2,45
SNK Evropští demokraté	11 900	2,16	9	0,85
Sdružení nestraníků	1 169	0,21	4	0,38
Česká strana národně socialistická	1 834	0,33	0	0
Nestraníci	5 577	1,01	1	0,09
Sdružení US-DEU, NK	2 378	0,43	2	0,19
Sdružení SNK ED, NK	9 751	1,77	11	1,04

Zdroj dat: Volby.cz, přepoččet autor

Ve volbách roku 2006 získali nezávislí kandidáti 726 mandátů z celkového počtu 1060. To bylo 68,49% ze všech mandátů. I v těchto volbách získala ODS nejvíce mandátů za politické subjekty. ODS obdržela 110 mandátů, to bylo 10,38% ze všech mandátů. Celkem kandidovalo 335 kandidátů a mandát získalo 32,84%. ODS obdržela 118 483, což je 21,54% z celkového počtu hlasů. Druhá v pořadí skončila KDU-ČSL. Získala 68 mandátů z celkového počtu 1060 mandátů, to je 6,42% všech mandátů. Kandidovalo 273 kandidátů a z toho získalo 24,9% mandát. KDU-ČSL získala 47 052 hlasů a to bylo 8,55% ze všech hlasů. ČSSD skončila třetí. Získala 52 mandátů, což bylo 4,91% z celkového počtu všech mandátů. ČSSD navrhovala 230 kandidátů a uspělo jich 22,6%. ČSSD obdržela 68 719 hlasů a to bylo 12,49% ze všech hlasů. KSČM byla čtvrtá. Z celkového počtu 1060 mandátů získala 40, což bylo 3,77% ze všech mandátů. Kandidovalo 220 kandidátů za KSČM a úspěšných bylo 18,8%. KSČM obdržela 46 750 hlasů a to bylo 8,5% z celkového počtu všech hlasů.

8.5. Komunální volby 2010

Tabulka 8-9: Kandidáti v komunálních volbách 2010 v dnešním okrese Benešov podle navrhujiících stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	1 579	52,08	151,10	128,90
Občanská demokratická strana	326	10,75	31,20	30,24
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	223	7,35	21,34	27,06
Česká strana sociálně demokratická	219	7,22	20,96	28,04
Komunistická strana Čech a Moravy	181	5,97	17,32	31,34
TOP 09	125	4,12	11,96	14,47
Věci veřejné	78	2,57	7,46	7,55
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	76	2,51	7,27	5,16
NEZÁVISLÍ	55	1,81	5,26	2,70
Sdružení nestraníků	55	1,81	5,26	1,78
Volba pro město	46	1,52	4,40	1,89
OBČANÉ.CZ	19	0,63	1,82	0,30
Masarykova demokratická strana	17	0,56	1,63	0,07
HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ O	17	0,56	1,63	0,91
NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ	15	0,49	1,44	0,29
ČESKÝ POLITICKÝ STŘED	1	0,03	0,10	0,08
Celkem	3 032	100	290,14	280,78

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

Trend narůstajícího počtu nezávislých kandidátů se potvrdil i v roce 2010. Nezávislých kandidátů už podruhé bylo více než 50%, dokonce svým počtem kandidátů by vůči celkovému počtu mandátů obsadili na 151%. Zároveň i překonali celorepublikový průměr o 22,2%. ODS se držela v podobné linii jako v předchozích volebních aktech, její počet kandidátů by obsadil třetinu všech mandátů. I co se týká celorepublikového průměru, tak okres Benešov je na stejné úrovni s drobným rozdílem necelého procenta s vyšším podílem okresu Benešov. Třetí, ale už s výrazným rozdílem je KDU-ČSL, která ztrácí na ODS možnosti počtu obsazovaných míst 9,86%. KDU-ČSL měla o 103 kandidátů méně než ODS a byla by schopna svým počtem kandidátů nabídnout lehce přes pětinu mandátů. Velice podobně je na tom ČSSD, která navrhla pouze o 4 kandidáty méně než KDU-ČSL. ČSSD zaostává za svým republikovým průměrem o 7%. KSČM navrhla 181 kandidátů a mohla by

obsadit 17,32% z celkového počtu mandátů. Je to výrazně méně než celorepublikový průměr za KSČM, který byl 31,34%.

Tabulka 8-10: Výsledky komunálních voleb 2010 v dnešním okrese Benešov podle navrhuujících stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	32 499	5,63	60	5,74
Česká strana sociálně demokratická	76 501	13,26	49	4,69
Komunistická strana Čech a Moravy	41 065	7,12	24	2,3
Občanská demokratická strana	76 908	13,33	73	6,99
Masarykova demokratická strana	1 329	0,23	1	0,1
Nezávislí kandidáti	21 183	3,67	207	19,81
NEZÁVISLÍ	16 270	2,82	6	0,57
Sdružení nezávislých kandidátů - místní sdružení celkem	125 155	21,69	531	50,81
HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST	3 602	0,62	2	0,19
Volba pro město	11 660	2,02	7	0,67
Věci veřejné	12 533	2,17	5	0,48
Sdružení nestraníků	7 519	1,3	13	1,24
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	11 005	1,91	17	1,63
NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ	2 319	0,4	2	0,19
Sdružení VPM, NK	46 248	8,02	10	0,96
Sdružení SNK ED, NK	3 154	0,55	2	0,19
Koalice VPM a "STAN"	37 846	6,56	11	1,05
Koalice KDU-ČSL a SN	6 585	1,14	0	0
ČESKÝ POLITICKÝ STŘED	19	0	0	0
OBČANÉ.CZ	5 213	0,9	3	0,29
TOP 09	38 384	6,65	22	2,11

Zdroj dat: Volby.cz, přepočítal autor

V roce 2010 získali největší počet hlasů nezávislí kandidáti. Celkem získali 738 mandátů z 1045. To bylo 70,62% z celkového počtu mandátů. ODS obdržela 73 mandátů a to bylo 13,33% ze všech mandátů. Za ODS kandidovalo 326 kandidátů a bylo jich 22,39% úspěšných. ODS obdržela 76 908 hlasů a to bylo 13,33% z celkového počtu hlasů. Druhá strana s největším počtem mandátů byla KDU-ČSL, která obdržela 60 mandátů z 1045, což bylo 5,74% ze všech mandátů. Za KDU-ČSL kandidovalo 223 kandidátů a úspěšných jich bylo 26,9%. Celkový počet hlasů, co obdržela KDU-ŠSL byl 32 499, což je 5,63% z celkového počtu hlasů. Třetí skončila ČSSD. Získala 49 mandátů a to bylo 4,69%

z celkového počtu mandátů. Za ČSSD kandidovalo 219 kandidátů a z toho bylo 22,37% úspěšných. Celkem ČSSD získala 76 501 hlasů a to bylo 13,26% z celkového počtu hlasů. Čtvrtá strana byla KSČM, která získala 24 mandátů a byl to 2,3% ze všech mandátů. Kandidovalo 181 kandidátů a bylo jich úspěšných 13,26%. Celkový počet, co KSČM obdržela, byl 41 065 hlasů a to bylo 7,12% z celkového počtu hlasů.

8.6. Komunální volby 2014

Tabulka 8-11: Kandidáti v komunálních volbách 2014 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičích stran

	Kandidáti		Podíl z obsazovaných míst	
	abs.	%	Benešov(%)	ČR (%)
Nezávislí kandidáti	1 859	59,83	177,55	138,99
Česká strana sociálně demokratická	177	5,7	16,91	26,95
Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová	176	5,66	16,81	26,19
Občanská demokratická strana	160	5,15	15,28	18,07
Komunistická strana Čech a Moravy	158	5,09	15,09	28,45
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	126	4,06	12,03	5,86
ANO 2011	117	3,77	11,17	11,86
Sdružení nezaníků	65	2,09	6,21	2,21
TOP 09	62	2	5,92	8,78
Volba pro město	43	1,38	4,11	1,98
NEZÁVISLÍ	38	1,22	3,63	2,99
OBČANÉ.CZ	19	0,61	1,81	0,11
SNK Evropští demokraté	17	0,55	1,62	2,53
Dělnická strana sociální spravedlnosti	17	0,55	1,62	0,22
PRO Sport a Zdraví	17	0,55	1,62	0,87
Otevřená radnice	17	0,55	1,62	0,73
HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ O	15	0,48	1,43	1,12
Nový směr	9	0,29	0,86	0,07
Strana zelených	6	0,19	0,57	1,29
Politické hnutí OBRODA	6	0,19	0,57	0,32
Fair play - HNPĐ	2	0,06	0,19	0,37
Spojení demokraté - Sdružení nezávislých	1	0,03	0,10	0,32
Celkem	3 107	100	296,75	280,24

Zdroj dat: Volby.cz, přepoččet autor

Od roku 1994 poprvé ODS nepostavila nejvíce kandidátů za samostatné politické subjekty. Došlo k výměně pořadí stran oproti roku 2010, kdy na čtvrtém místě byla ČSSD a ODS na druhém místě. Strany dle počtu navrhujičích kandidátů byly v tomto pořadí: NK, ČSSD, KDU-ČSL, ODS, KSČM. Nezávislí kandidáti se opět umístili na prvním místě, dále se potvrdil trend narůstajících nezávislých kandidátů, z celkového počtu 3107 kandidátů bylo 1859 nezávislých, což je takřka 60% všech kandidátů. Tento počet nezávislých kandidátů by mohl obsadit přes 177% z nabízených mandátů. Na druhém a třetím místě jsou pouze o jednoho kandidáta ČSSD před KDU-ČSL, ČSSD nabízela 177 kandidátů a KDU-ČSL 176,

obě strany by mohly svým počtem kandidátů zaujmout přes 16% z celkového počtu mandátů. ODS ani KSČM neztrácela na dvě předchozí strany velkým počtem kandidátů. ODS nabídla 160 a KSČM 158 kandidátů. Obě strany by mohly obsadit přes 15% mandátů z celkového počtu. Další dvě strany, které se umístily, byly STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a ANO 2011. Obě tyto strany by obsadily přes 10% z celkového počtu mandátů. ODS navrhovala o 166 kandidátů méně než v roce 2010. Možná by se to dalo přičítat i celkové restrukturalizaci strany a novému vedení ODS.

Tabulka 8-12: Výsledky komunálních voleb 2014 v dnešním okrese Benešov podle navrhuujících stran

	Hlasů		Mandátů	
	abs.	%	abs.	%
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	26 479	4,9	43	4,11
Česká strana sociálně demokratická	51 773	9,59	27	2,58
Komunistická strana Čech a Moravy	32 964	6,11	19	1,81
Občanská demokratická strana	31 495	5,83	35	3,34
Nezávislí kandidáti	22 413	4,15	218	20,82
NEZÁVISLÍ	16 870	3,12	6	0,57
Sdružení nezávislých kandidátů - místní sdružení celkem	136 739	25,33	563	53,77
HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST	4 971	0,92	6	0,57
Volba pro město	9 629	1,78	5	0,48
SNK Evropští demokraté	2 251	0,42	2	0,19
Sdružení nestraníků	7 149	1,32	18	1,72
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	21 656	4,01	32	3,06
Koalice KDU-ČSL, SZ	6 583	1,22	0	0
Sdružení ODS, NK	3 170	0,59	3	0,29
Sdružení VPM, NK	32 307	5,98	7	0,67
Sdružení SD-SN, NK	2 322	0,43	1	0,1
Sdružení STAN, NK	12 152	2,25	2	0,19
Sdružení TOP 09, NK	10 241	1,9	9	0,86
Sdružení HNPĐ, NK	1 290	0,24	1	0,1
Koalice DSSS a SPE	1 037	0,19	0	0
Koalice VPM a STAN	34 740	6,43	10	0,96
OBČANÉ.CZ	3 316	0,61	2	0,19
TOP 09	17 541	3,25	10	0,96
ANO 2011	41 478	7,68	16	1,53
PRO Sport a Zdraví	2 603	0,48	2	0,19
Nový směr	1 010	0,19	7	0,67
Politické hnutí OBRODA	154	0,03	0	0
Otevřená radnice	5 594	1,04	3	0,29

Zdroj dat: Volby.cz, přepočít autor

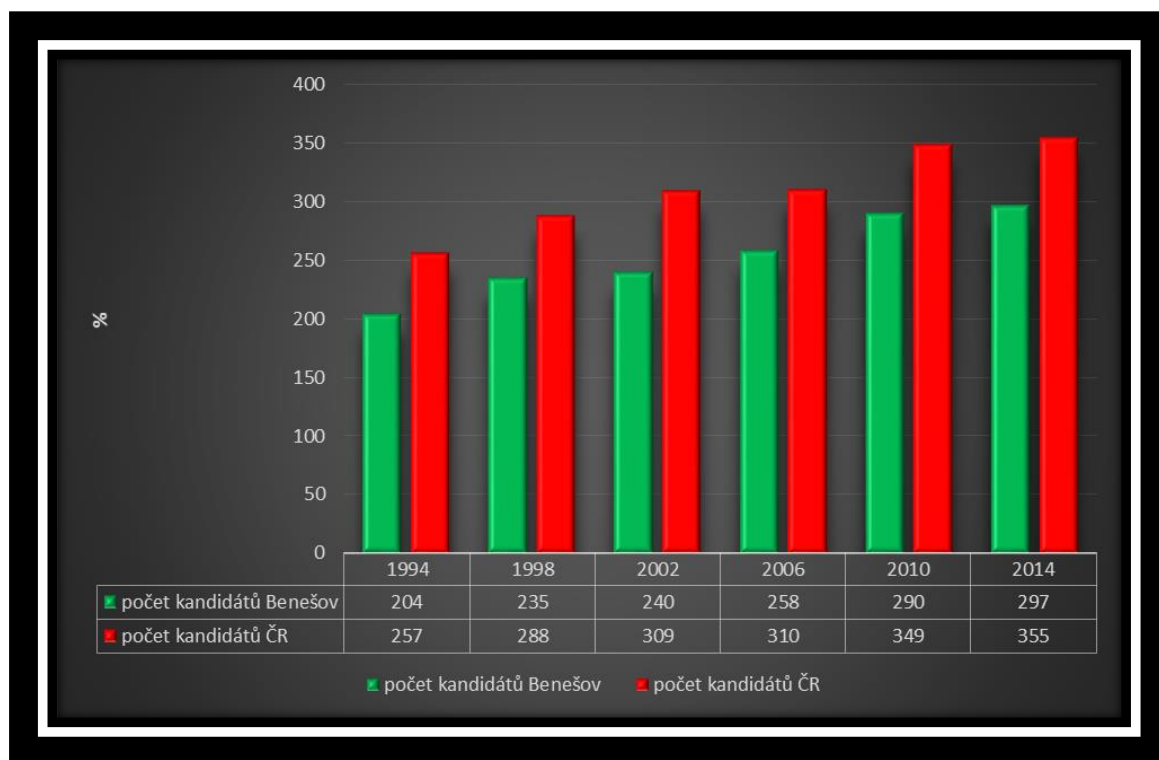
V roce 2014 získali nezávislí 781 z 1047 mandátů. To je 74,59%, což je takřka tři čtvrtiny všech mandátů. KDU-ČSL jako politický subjekt získala 43 z 1047 mandátů a to bylo 4,11% ze všech mandátů. Za KDU-ČSL kandidovalo 176 kandidátů a z toho bylo úspěšných 24,43%, takže takřka jedna čtvrtina. KDU-ČSL obdržela 26 479 hlasů a to je 4,9% ze všech hlasů. Druhá s obrovským propadem vůči minulým volebním aktům skončila ODS s 35 mandáty z 1047, což bylo 3,34% ze všech mandátů. Celkem za ODS kandidovalo 160 kandidátů a úspěšných jich bylo 21,88%. Celkem obdrželi 31 495 hlasů a to bylo 5,83% Změna zde nastala, že poprvé od roku 1994 mezi neúspěšnější strany co do počtu mandátů patřily i Starostové a nezávislí, kteří obdrželi 32 mandátů z 1047 a to je 3,06% všech mandátů. Kandidátů bylo 126 a úspěšných 25,4%, Obdrželi 21 656 hlasů a to byly 4,01% z celkového počtu hlasů. ČSSD obdržela pouze 27 mandátů z 1047, což bylo 2,58% ze všech mandátů. Kandidovalo 177 kandidátů a úspěšných jich bylo pouze 15,25%. Obdrželi 51 773 hlasů, což bylo z celkového počtu hlasů 9,59%.

8.7. Volební souhrny za období 1994-2014

Až dosud byly volební akty sledovány izolovaně. Hodnota některých informací je plnohodnotná ve chvíli, kde se může hodnotit v kontextu volebních výsledků minulých i budoucích.

Nadcházející volební souhrny jsou věnovány čtyřem větším parlamentním stranám. Veličina, které byla jako první vybrána a kontrolována u každých voleb od roku 1994-2014 byla, jak velký zaujímal podíl kandidátů vůči zvoleným zastupitelům. Celkové informace ohledně údajů za okres Benešov a celou Českou republiku jsou uvedeny v následujícím grafu. Soustřeďuje se na volby od roku 1994, neboť pro rok 1990 neexistují souhrnné údaje o počtech kandidátů.

Graf 8-1: Poměr počtu kandidátů vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994 – 2014 v okrese Benešov a v ČR

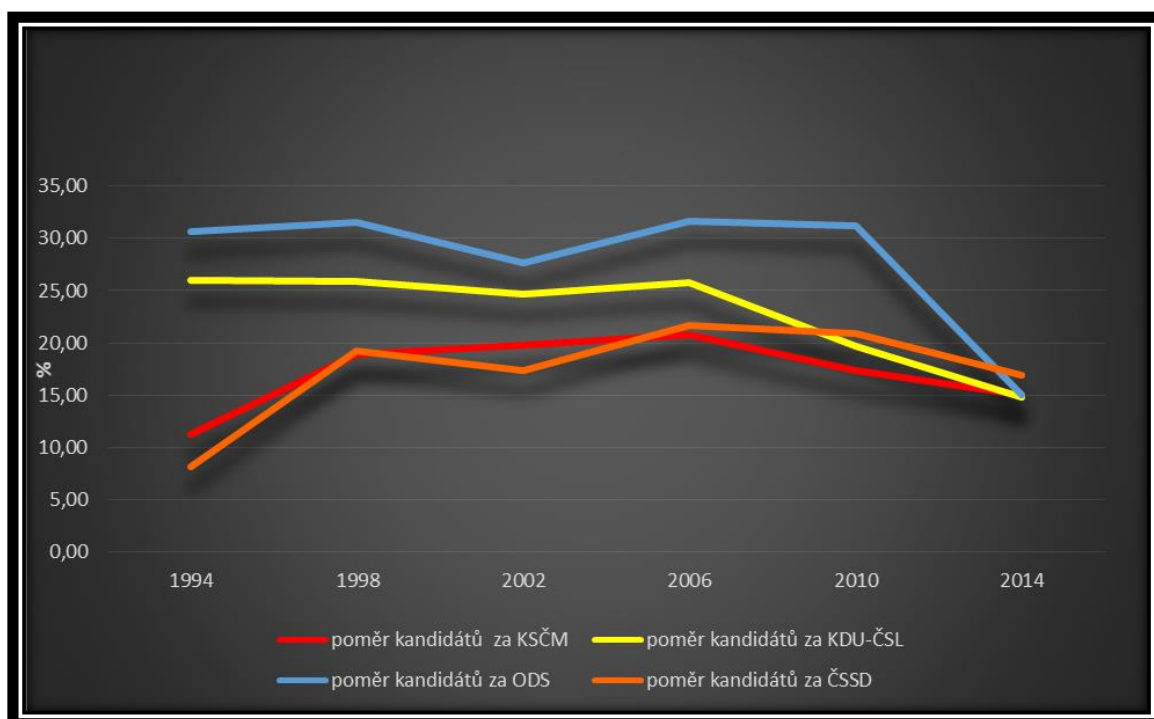

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Z grafu je patrných několik skutečností. Ochota ucházet se o zastupitelský mandát, jedna ze složek politické participace, v průběhu let kontinuálně narůstá- a to nejenom v rámci celé ČR, ale rovněž v okrese Benešov.

V okrese Benešov kandidovalo na každý obsazovaný mandát v průměru 2,31 kandidáta, což bylo méně oproti celorepublikovému průměru, který byl 3,41 kandidáta na jeden mandát.

Graf 8-2: Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

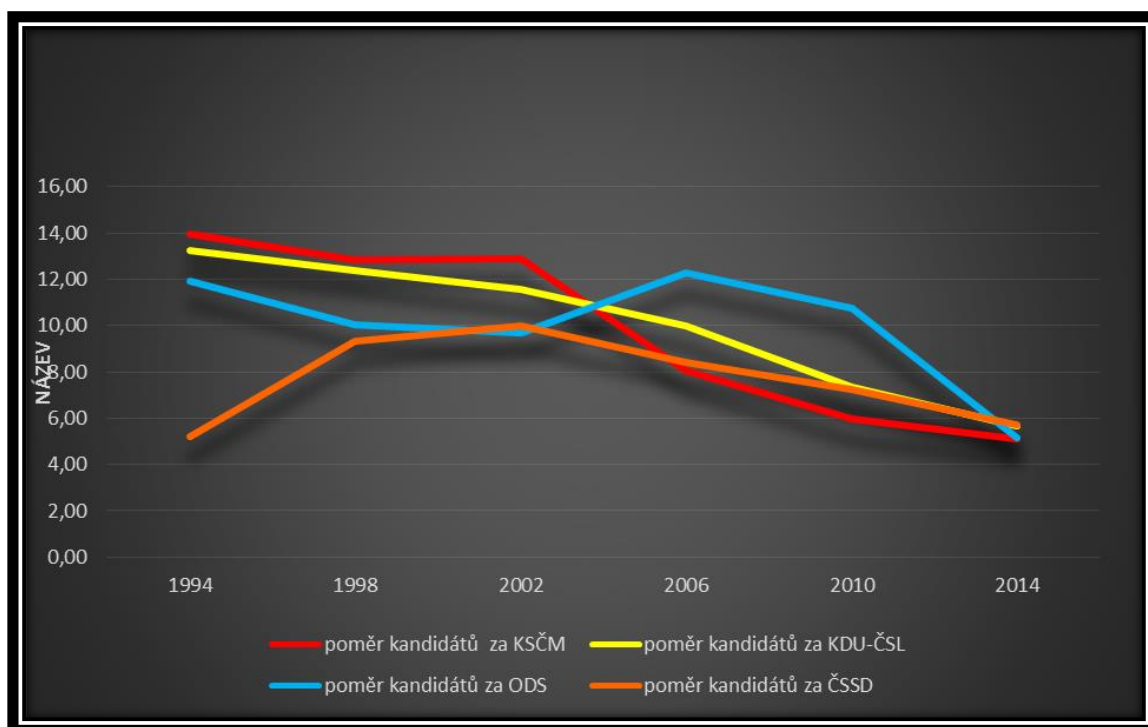

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Následující graf ukazuje tutéž sledovanou hodnotu pro čtyři větší parlamentní strany v okrese Benešov. Dominantní je pozice ODS, která dokázala až do roku 2010 postavit nejvíce kandidátů. Kromě voleb roku 2002 a 2014 dokázala vždy postavit kandidáty pro více než 30% procent voličů, skoro pro třetinu obsazovaných mandátů. V roce 2002 zaznamenala ODS pokles, ale nejednalo se o setrvalý trend minimálně pro další dvě volební období, kdy v roce 2014 nastal dramatický pokles o 50% nasazených kandidátů. Druhou stranou, která

měla po čtyři volební období takřka naprosto vyrovnaný počet kandidátů, byla KDU-ČSL, která od roku 1994-2006 mohla vždy nabídnout kandidáty pro čtvrtinu mandátů. I u ní je patrný mezi volební pokles, který začal jedno volební období dříve než u ODS. V roce 2010 nabídla o 5% méně kandidátů než v roce 2006 a v roce 2014 dokonce se snížila nabídka o dalších 5% na 15%. ČSSD zaznamenala výrazný nástup, kdy v roce 1994 nabídla pouze něco kolem 8% kandidátů, v dalších volbách už to bylo více než jednou tolik. Poté následoval drobný propad. Nicméně v roce 2006 následovala kompenzace a vzestup na 23% kandidátů a tedy, kdy ČSSD byla schopna nabídnout kandidáty pro více, jak pětinu voličů. Volby 2010 a 2014 byly i pro ČSSD mírným propadem, ale rozhodně ne tak dramatickým jako pro ODS. KSČM začínala v roce 1994 s nabídkou kandidátů přes 10%, ale následné volby již mohla nabídnout kandidáty takřka pro pětinu mandátů, tento počet ještě lehce zvedla následující dvě volební období. Od roku 2006 do roku 2014 zaznamenala pokles o 5%.

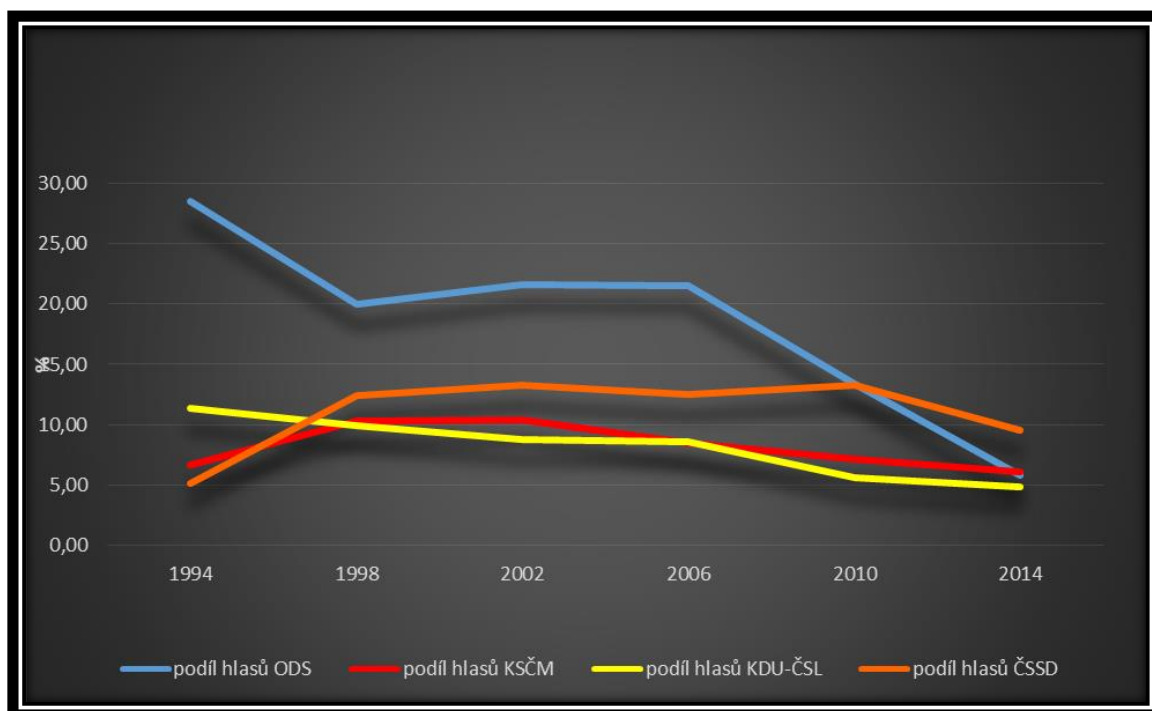
Graf 8-3: Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v ČR

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Následující grafy ukazují dlouhodobé trendy v zisku hlasů a mandátů jednotlivých stran v časovém horizontu 6 komunálních voleb za období 1994-2014.

Graf 8-4: Podíly hlasů čtyř větších parlamentních stran v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

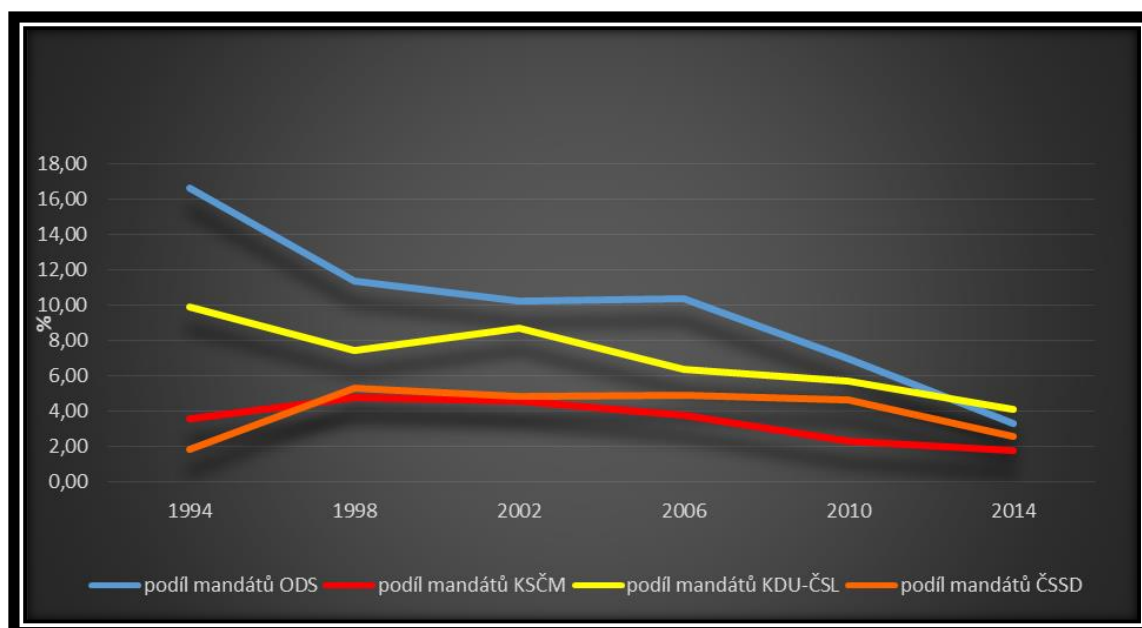

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Podíl hlasů od roku 1994-2006 suverénním způsobem ovládala ODS, když nebudeme zahrnovat nezávislé kandidáty. Podíváme-li se na rok 1994, tak druhou nejúspěšnější stranu KDU-ČSL porazila ODS o více jak 15%. A i další 3 volební období měla náskok vůči ČSSD minimálně o 7%. Velký propad co do počtu hlasů byl zaznamenán v roce 2010 minimálně o 6% a tento klesající trend pokračoval i v roce 2014, kdy se počet hlasů snížil o polovinu oproti minulým volbám. Z průměru, kdy ODS měla kolem pětiny všech hlasů, se dostala na 6%. Tento vývoj by mohl být ovlivněn krizí důvěry voličů ODS, která byla způsobena jak na vládní úrovni, tak i častým spojováním ODS s takzvanými kmotry. Druhá ČSSD od voleb roku 1994 začala posilovat a od roku 1998 až do roku 2010 se počtem hlasů takřka konstantně držela mezi 12-14% počtu hlasů. Rok 2014 byl sestupný pro všechny čtyři parlamentní strany, ČSSD zaznamenalo snížení počtu hlasů o 4%, které ji mohlo vzít např.

ANO 2011. KDU-ČSL měla od roku 1994 klesající trend, který nebyl nějak dramatický, kdy většinou rozdíl proti předchozímu volebnímu období byl zhruba o 2%. Větší propad byl zaznamenán v roce 2010, kdy se snížil počet hlasů zhruba o 3%. KSČM se držela s počtem hlasů kolem 7%, jak v roce 1994, tak v roce 2014. Ve dvou volebních obdobích přesáhla hranici 10% všech hlasů. Od roku 2006 je klesající trend.

Graf 8-5: Podíly mandátů čtyř větších parlamentních stran v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

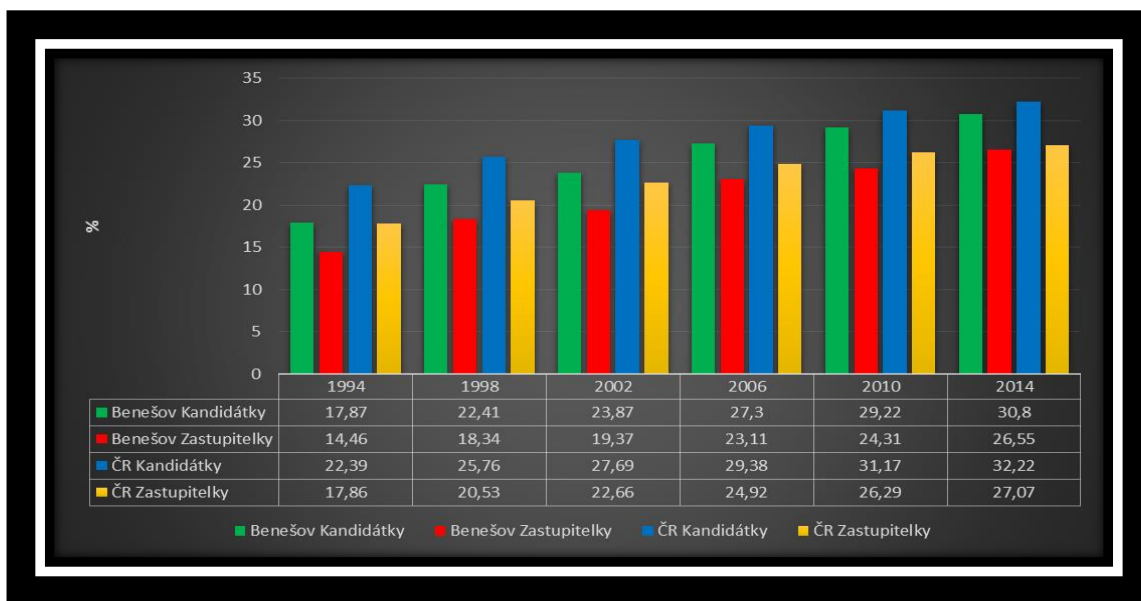
Největší počet mandátů obdržela ODS, která získala v roce 1994 přes 16% mandátů. Zároveň získala i nejvyšší počet hlasů po nezávislých kandidátech. Za období 1998-2006 obdržela vždy přes jednu desetinu všech mandátů. Od roku 2006- 2014 následoval pokles ODS až o 7% všech mandátů. U KDU-ČSL docházelo k určitým vlnám, kdy se v jednotlivých volebních obdobích stoupalo a klesalo. V roce 1994 obdržela KDU-ČSL největší počet mandátů a to 10% všech mandátů. V následujících volebních aktech docházelo k tomu, že procentuální počet mandátů klesal a stoupal, ale s každým dalším poklesem byla ztráta mandátů vyšší. V roce 2014 byl počet mandátů jen něco kolem 4%. ČSSD zaznamenalo obdobný vývoj s mandáty jako s hlasy. V roce 1998 počet mandátů stoupl o polovinu z 2% na 5% procent a tento procentuální podíl si takřka udržela po 4 volební období. Žádné ze stran se nevyhnul procentuální posun dolů, v tomto případě to byly 2%. Procentuální podíl

KSČM se od roku 1994-2006 pohyboval kolem 4% všech mandátů. V roce 2010 došlo k snížení o polovinu na 2% procenta, které zůstalo i v následujících volbách.

Graf 8-6: Podíl žen v procentech na kandidátkách a v zastupitelstvech okresu Benešov a v ČR

Až dosud prezentovaná data opomíjela zastoupení žen na kandidátkách a v zastupitelstvech. Následující graf se zaměřuje právě na tuto oblast.

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Co se zastoupení žen v komunální politice týče, okres Benešov je ve všech volebních aktech za republikovým průměrem. A to se týká, jak kandidátek, tak i zmíněných zastupitelek. S každými dalšími volbami dochází k nárůstu kandidátek a i zastupitelek jak za okres Benešov, tak za celou republiku. Od roku 2006 tvoří ženy cca třetinu na všech kandidátkách. Od roku 2006 byly v rámci ČR ženy jako zastupitelky ve čtvrtině zastupitelstev a okres Benešov toto potkalo až další volební období. Oproti roku 1994 je navýšení zastupitelek na republikové úrovni o 9,21% a na okrese Benešov je to ještě znatelnější o 12,09%. Trend v ČR i v okrese Benešov je rostoucí.

8.8 Souhrn

V krátkém souhrnu lze konstatovat, že okres Benešov dlouhodobě vykazuje ve srovnání s celorepublikovým průměrem:

Nižší podíl kandidátů na jeden mandát.

Výrazně vyšší podíl kandidátů ODS a KDU-ČSL na okrese Benešov ve srovnání s republikovým průměrem a lehký nadprůměr v podílu kandidátů KSČM a ČSSD s republikovým průměrem.

Výrazně vyšší podíl hlasů pro ODS, nadprůměrný podíl hlasů pro ČSSD, takřka podobný podíl hlasů KSČM jako na republikové úrovni. Nižší podíl hlasů KDU-ČSL s republikovým průměrem.

Nižší tempo nárůstu podílu žen-kandidátek a zastupitelek ve srovnání s ČR

Nižší podíl žen na kandidátkách i v zastupitelstvech ve srovnání s ČR.

8. 9 Porovnání s výsledky Stanislava Balíka

Okres Benešov dlouhodobě vykazuje nižší podíl kandidátů na jeden mandát, ale oba pohraniční okresy vykazují vyšší podíl kandidátů na jeden mandát ve srovnání s republikovým průměrem

Na okrese Benešov je nižší tempo nárůstu podílu žen- kandidátek a zastupitelek ve srovnání s ČR. Oba zmiňované okresy mají vyšší tempo nárůstu oproti okresu Benešov a toto tempo je srovnatelné s republikovým průměrem

Na okrese Benešov je nižší podíl žen na kandidátkách a i v zastupitelstvech ve srovnání s ČR, ale oba zmíněné okresy mají vyšší podíl žen na kandidátkách i v zastupitelstvech nejen ve srovnání s okresem Benešov, ale i vyšší s republikovým průměrem

Okres Benešov má výrazně vyšší podíl kandidátů ODS a to samé platí pro okres Šumperk, ale v okrese Jeseník dosahoval podíl kandidátů průměrně republikové úrovně.

Všechny tři okresy mají společný vyšší podíl kandidátů KDU-ČSL ve srovnání s celorepublikovým průměrem.

Okres Benešov má lehce nadprůměrný podíl kandidátů KSČM, to je další rozdíl mezi okresy, protože v obou okresech je výrazně vyšší podíl kandidátů KSČM.

V okrese Šumperk i Benešov byl téměř shodný podíl s republikovým průměrem ohledně ČSSD, kdež to v okrese Jeseník je výrazně vyšší podíl kandidátů

9. Závěr

V diplomové práci byl výtknut cíl ověřit si stávající interpretativní teorii Stanislava Balíka, která vysvětluje povahu výsledků ve volbách do zastupitelstev obcí v České republice. Práce Stanislava Balíka je vztažena pouze k několika okresům ČR – Šumperk a Jeseník. Diplomová práce si v této souvislosti pokládala základní výzkumnou otázku, zda jsou závěry této teorie relevantní při interpretaci výsledků voleb do zastupitelstev místních politických orgánů obcí jiného okresu, v tomto případě okresu Benešov.

Ukazuje se, že publikace Okresy na Severu je koncept, který je využitelný pro popis a interpretaci vzešlou z komparace výsledků za okres Benešov s výsledky Balíkova zkoumání za okresy Šumperk a Jeseník. Práci lze pojmut jako dobrý nástroj, jak popsat přehledově komunální volby, protože tato problematika je jinak poměrně těžká k uchopení. Prostřednictvím Balíkových výsledků lze vysledovat v okrese Benešov charakteristické rysy okresu, které jsou uvedeny v souhrnu za kapitoly sedm a osm. Tato práce by se dala rozšířit o další kapitoly, které zpracoval Stanislav Balík v publikaci Okresy na Severu jako např. stranická příslušnost starostů či typy koalic v obecních radách, ale to bylo nad rámec možností této práce.

10. Seznam použitých zdrojů

10.1. Seznam použité literatury

1. BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 250 s. Politologie. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. BALÍK, Stanislav.: Okresy na severu. Komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006. 1. vydání. Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-174-1.
3. BALÍK, Stanislav. Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. 387 s. Politologická řada; sv. č. 27. ISBN 978-80-7325-144-4.
4. BIRCH, Sarah. *Electoral systems and political transformation in post-communist Europe* [online]. New York: Palgrave Macmillan, 2003 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10076905>.
5. CABADA, Ladislav a kol. Úvod do studia politické vědy. 2., rozš. a dopl. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. 494 s. Politologie. ISBN 80-86432-63-7.
6. ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 224 s. Politologie. ISBN 978-80-247-3061-5.
7. FIALA, Petr. (2004): Evropští voliči a volby do Evropského parlamentu. *Revue Politika*, roč. II. (XV.), č. 5, s. 26-28.
8. KUBÁT, M. (1998): *Senátní volby 1998: prohra demokracie?* *Revue Proglas*, 9-10/IX.
9. LIJPHART, Arend. Patterns of democracy: government forms and performance in thirty-six countries. New Haven: Yale University Press, ©1999. xiv, 351 s. ISBN 0-300-07893-5.
10. ŠARADÍN, Pavel (2004c): Volební účast ve volbách do obecních zastupitelstev v ČR. *Středoevropské politické studie*, roč. VI., č. 2-3 (www.cepsr.com).
11. Ústava České republiky – č. 1/1993 Sb.

12. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
13. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
14. Charakteristika okresu Benešov. Český statistický úřad [online]. 2014 [cit. 2015-03-29].
Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_okresu_benesov

10.2. Seznam schémat

Schéma 5-1: Typologie lokálních modelů demokracie.....str. 24

10.3. Seznam grafů

Graf 8-1: Poměr počtu kandidátů vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994 – 2014 v okrese Benešov a v ČR.....str. 60

Graf 8-2: Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov..... Str. 61

Graf 8-3: Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v ČR.....str. 62

Graf 8-4: Podíly hlasů čtyř větších parlamentních stran v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov.....str. 63

Graf 8-5: Podíly mandátů čtyř větších parlamentních stran v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov.....str. 64

Graf 8-6: Podíl žen v procentech na kandidátkách a v zastupitelstvech okresu Benešov a v ČR.....str. 65

10.4. Seznam tabulek

Tabulka 6-1: Obce a jejich obyvatelstvo okresu Benešov podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2013.....	str. 28
Tabulka 7-1: Volební účast v jednotlivých obcích okresu Benešov v komunálních volbách 1994-2014.....	str. 30-32
Tabulka 7-2: Volební účast v komunálních volbách 1994-2014 podle velikosti obce v okrese Benešov.....	str. 35
Tabulka 7-3: Vztah volební účasti a počtu kandidujících subjektů v okrese Benešov...	str. 36
Tabulka 7-4: Volební účast v jednotlivých obcích okrese Benešov ve volbách 2006-2012.....	str. 38-39
Tabulka 7-5: Volební účast při volbách 1996-2012 v závislosti na velikosti obce v okrese Šumperk.....	str. 41
Tabulka 8-1: Kandidáti v komunálních volbách 1994 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 45
Tabulka 8-2: Výsledky komunálních voleb 1994 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 46
Tabulka 8-3: Kandidáti v komunálních volbách 1998 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 48
Tabulka 8-4: Výsledky komunálních voleb 1998 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 49
Tabulka 8-5: Kandidáti v komunálních volbách 2002 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 50
Tabulka 8-6: Výsledky komunálních voleb 2002 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 51
Tabulka 8-7: Kandidáti v komunálních volbách 2006 v dnešním okrese Benešov podle navrhujeících stran.....	str. 52

Tabulka 8-8: Výsledky komunálních voleb 2006 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran.....	str. 53
Tabulka 8-9: Kandidáti v komunálních volbách 2010 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran.....	str. 54
Tabulka 8-10: Výsledky komunálních voleb 2010 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran.....	str. 55
Tabulka 8-11: Kandidáti v komunálních volbách 2014 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran.....	str. 57
Tabulka 8-12: Výsledky komunálních voleb 2014 v dnešním okrese Benešov podle navrhujičich stran.....	str. 58

11. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1- Poměr počtu kandidátů vůči počtu obsazovaných mandátů v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov a v ČR.....stran 1

Příloha 2- Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran v procentech vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov.....stran 1

Příloha 3- Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran v procentech vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v ČR.....stran 1

Příloha 4- Podíly hlasů čtyř větších parlamentních stran v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov.....stran 1

Příloha 5- Podíly mandátů čtyř větších parlamentních stran v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov.....stran 1

Příloha 6- Procentuální podíl žen kandidátek a zastupitelek za okres Benešov a ČR od roku 1994-2014.....stran 1

Příloha 1- Poměr počtu kandidátů vůči počtu obsazovaných mandátů v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov a v ČR

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
počet kandidátů Benešov	204	235	240	258	290	297
počet kandidátů ČR	257	288	309	310	349	355

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Příloha 2 - Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran v procentech vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
poměr kandidátů za KSČM	11,29	18,91	19,75	20,75	17,32	15,09
poměr kandidátů za KDU-ČSL	26,04	25,88	24,64	25,75	19,71	14,80
poměr kandidátů za ODS	30,69	31,52	27,71	31,60	31,20	15,09
poměr kandidátů za ČSSD	8,22	19,20	17,35	21,70	20,96	16,91

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Příloha 3- Poměr počtu kandidátů čtyř větších parlamentních stran v procentech vůči počtu obsazovaných mandátů v komunálních volbách 1994-2014 v ČR

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
poměr kandidátů za KSČM	13,95	12,85	12,88	8,05	5,97	5,09
poměr kandidátů za KDU-ČSL	13,27	12,40	11,58	9,99	7,35	5,66
poměr kandidátů za ODS	11,94	10,02	9,68	12,26	10,75	5,15
poměr kandidátů za ČSSD	5,22	9,34	10,00	8,42	7,22	5,70

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Příloha 4- Podíly hlasů čtyř větších parlamentních stran v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
podíl hlasů ODS	28,48	19,95	21,59	21,54	13,33	5,83
podíl hlasů KSČM	6,66	10,30	10,39	8,50	7,12	6,11
podíl hlasů KDU-ČSL	11,40	9,91	8,74	8,55	5,63	4,90
podíl hlasů ČSSD	5,20	12,39	13,25	12,49	13,26	9,59

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Příloha 5- Podíly mandátů čtyř větších parlamentních stran v procentech v komunálních volbách 1994-2014 v okrese Benešov

	1994	1998	2002	2006	2010	2014
podíl mandátů ODS	16,63	11,37	10,26	10,38	6,99	3,34
podíl mandátů KSČM	3,56	4,78	4,60	3,77	2,30	1,81
podíl mandátů KDU-ČSL	9,90	7,45	8,72	6,42	5,74	4,11
podíl mandátů ČSSD	1,88	5,35	4,89	4,91	4,69	2,58

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování

Příloha 6- Procentuální podíl žen kandidátek a zastupitelky za okres Benešov a ČR od roku 1994-2014

	Benešov		ČR	
	Kandidátky	Zastupitelky	Kandidátky	Zastupitelky
1994	17,87	14,46	22,39	17,86
1998	22,41	18,34	25,76	20,53
2002	23,87	19,37	27,69	22,66
2006	27,3	23,11	29,38	24,92
2010	29,22	24,31	31,17	26,29
2014	30,8	26,55	32,22	27,07

Zdroj dat: Volby.cz, vlastní zpracování